

Ikuó nìùbè tɔmmú pátíri Di mpátíri tɔ tì náaṇtì

Dináaṇkéè ketirì ikuó nìùbè pátíri miéké ti náá nKuyie ndo õõ yúmè mme Moyiisi metaummè tou miéké ké nhò nàánnè. De kó dipátíri dimou miéké ti yóó yàmu Kuyie nnàkémè Moyiisi ku kuó nè ku tannò péu Isidayeεribé kpéí. Né kù bè dəúnnèmè dinùù kε tú kε wèè tū nku tannò kε dəəri yè yëmmè dëè yó nte kε wè nfòù (18:5, de kó tináaṇtì bomu Odommu mukàammù 10:5). Kuyie nné nàké mu Isidayeεribé kε bè wénkùnné bè bo deite mèè botí yedíintárè yèè yó mbè diítí bembé nè ku bε kó metaummè nè bè dò nkéndòmmè, kε metaummè tou menké ntú metaummè tou. Bèè feu iwūš Kuyie nkè bè ntū nyikuó duó kε dòmmè kε ikuó nìùbè ndake de kó mutɔmmú kpéí, kε ntú bənìtibè. Bá wèè nìtì Isidayeεribé miéké kε wèè yenténè omáà medəɔrìmè yeime kù yetemè ke bá ncaàri ikuó nè bε kó medəɔrìmè miéké. Kuyie nyí tú meyei nkoku, kù sàmu, kε dó bənìtibè. Kuù tu mufòmmu, dëè te kε kù dó ku nìtìbè nsà kù dòmmè, kε dëè yie nkè bε mómməmbε kε bëe məəte mufòmmu, kéməəte medókùmè kù duó nyèè tannò Isidayeεribé.

Məmìme Yesu yè nti dèntemè kε ūkú yε ūnkè kε bëi nke tú: Dí ndó di kabé təbè di dó mèè botí di mómməmbε (Matie 22:39).

Di mpátíri náaṇtì duó kε dòmmè

1. Iwūš féù kó ikuó 1-7
2. Moyiisi cǎnnémè ikuó nìùbè ketibè Kuyie ntɔmmú kpéí 8-10

3. Dèè ci nè dèè í ci 11-16

4. Isidayeeeribé cäämmè ke tú Kuyie nkobé:

Mùù te kè bè í dò nkényo mmeyññ 17

Kuyie ndonté bè bo ndó mèè botí betobè 18-20

Ikuó tɔmmú nè yebaà nyèyiekè Sifubé dò nké
níí baá nyè bá dìi benni 21-23

Kuyie ntannò nè ku kuó nè kù bè dɔúnnè dìi nùù
24-27

IWÜJ FÉÙ KÓ IKUJ

Bè yó nfeu ìì wüõ kε tuò

¹ Ti Yiè nKuyie ndo yúo Møyiisi ku taummè tou
borè nde kóò náké ke dò: ² Á náké Isidayeeeribé ke dò
mí ndi Yiè nKuyie n tú:

Kè di kóò məù dó ké n féúté fežfè, fè bo na kéntú
fediefè yoo fesámàpófè.

³ Kè wèè dó ké n féúté fežfè kétuø, fè ntú
fedaafè kénkpá kuyènkù, kòò fè kùø metaummè tou
bòrìnùù kè n cœuté o pānnì. ⁴ Wèè daá nho nòùtè
fe yuu ké fè nni nféúté kétuø kè n cœuté o pānnì
kóò cíé nho yei. ⁵ De kó difžnkúò kòò n féúté o
žfè metaummè tou ììkè kè ikuó nìùbè Anøø bíí míété
meyññ ndiwüñtònnì dìi bo metaummè tou bòrìnùù
kéfité, ⁶ ké fè fëté kékéké fe tùòti. ⁷ Kè ikuó nìùbè
Anøø bíí tötìnne muhääñ ndiwüñtònnì kétíí nyideí,
⁸ kétúóté itùòti nè diyuu nè mækùò nkperé kéraá
ndiwüñtònnì muhääñ nyinkè, ⁹ kéhóúté tinautì nè
yekpáà nkè ikuó nìùtì de tuø ndemøu diwüñtònnì
ínkè. De kó fežfè yóó tuømmu kéntú dipānnì dìi kó
kuføñku n naati mí ndi Yiè nKuyie.

10 Kòò məù me ndó kékéfíté fepièfè yoo təbuətè kéké m pā kétuo ndè ntú dədaarè kénkpa kuyènkù.
11 Kòò dè nni n féúté diwūñtənnì bəkù cənku bíéké metaumme tou bərlnùù, kéké ikuó nìùbè Anəə bii míété məyññ ndiwūñtənni kékéfíté. **12** Kòò kéké fe tòoti kéké ikuó nìùtìi ì daá ndiwūñtənni muhääñ ñyñkè nè diyuu nè məkùù nkperē, **13** kékéfíté tinautì nè yekpáá nkéké ikuó nìùtìi dè nni mbeñke kéké dí dè tòo ndeməou diwūñtənni ñinkè. Dë kó feñfè yóó tuəmmu kéntú dipənni dìi kó kufññku n naati mí ndi Yiè nKuyie.

14 Kòò məù me ndó kékua tenötè kéké m pā kétuo, wèè tənì tenónkpete yoo dikpetinónkperi. **15** Kéké ikuó nìùtìi tè kòtenè diwūñtənni borè kékéfíté te fññií kétötè te yuu kéké dì tòo ndiwūñtənni ñinkè, kédéite te yññ nkémíété diwūñtənni píkù, **16** kédéite te bòtìrì nè te cítì, kéké dè ùtóo diwūñtənni píkù diyiè yìènì kéké bíéké béké uutoo dè mutápeí mmekùù nkñmu, **17** kékayaté tenötè te fiëti sakú, kékoyú kéké dè nkpaá cátí kòò tè tòo ndiwūñtənni ñinkè, tè yóó tuəmmu kéntú dipənni dìi fññku n naati mí ndi Yiè nKuyie.

2

Tidiitì kó yepärè

1 Kéké ti Yiè nKuyie nnáké Moyiisi ke dò: Kòò məù dó kéké m pā tidiitì tì ntú tisààtì, kòò tì nàa nkéyøore məkùù nkécõnné tihúúntì, **2** kétənì de kó muyuo nkéduó nyikuó nìùbè Anəə bí, kéké béké yëtë de kó muyuo mmùù me nkəkénè məkùù nkéyóóté tihúúntì timəu de ñinkè kétuo nkéké dëe benke ke dò ndipənni diməu tú n kpéri. Dë kó dipənni yóó tuəmmu kéntú dipənni dìi fññku n naati mí ndi Yiè

nKuyie. ³ Dε kó tuyuo mmùù sù́, mmù yó ntú Anoø nè o bí bè kõmu mmu ke yé bè mù nni mpãmè mu kè mù cãá.

⁴ Kè wèè dó ké m pã tidiitì kó dipãnnì, kòò dó képǔnnému de kó tidiitì wèè ãntenè de kó tuyuo nsààmù nè mækùò nkë báá ãnné mutie mùù muuti péé, képǔnné de kó mudiì kewaare mækùò.

⁵ Kè kupémpéñkù mε nni nku, wèè ãntenè tuyuo nsààmù nè mækùò mmáà, ke báá ãnné mutie mùù muuti péé, ⁶ ké kù wèrí kéyɔɔre mækùò nku ũnkè. Tidiitì kó dipãnnì ndi.

⁷ Kè wèè dó ké m pã tidiitì kó dipãnnì, kòò dó ké tì ciemmu wèè ãntenè mækùò ndε kó tuyuo.

⁸ Wèè mε ndá ké m pã de kó dipãnnì, kòò dì tûnte ke dèè wèè tøní kéduó nyikuó nìùtì kòò dì kòtenè diwüñtønnì borè. ⁹ Dε kó dipãnnì miekε nkε, ikuó nìùtì yóó yëtémè kétuo, nkè dèè benke ke dò ndipãnnì dimøu tú n kpéri. Dε kó dipãnnì yó ntú dìì tuo dìndi dìì kó kufɔɔku n naati mí ndi Yiè nKuyie. ¹⁰ Dε kó tuyuo mmùù sù́ mmù yó ntú Anoø nè o bí bëmáà kõmu mmu, ke yé bè mù nni mpãmèmu.

¹¹ Di yóó m pã tìì diitì kó dimàà tì níí bá nkökénè mutie mùù muuti péé, di báá tì kɔɔrenè mutie mùù muuti yoo mëcekùò nkétuo. ¹² Di bo na ké m pã di paø nkó tidiketitì, tì né bá ntú tìì yóó tuo ntìì kó kufɔɔku n naati.

¹³ Di níí ãnné mukókúó nyepärè yemøu di yóó nní mpãä nyè, di níí báá yóú di bo ãnnémè mukókúó nyepärè yemøu yèè tu tidiitì. Mukókúó mbenkú

metaummè n di dòònè mè yó mbomè mmè sâà. Yepärè yemou di m pãä nyè nií nhã mukókúó.

14 Kè di yóó m pã di paà nkó tidiketitì dí tì pûníné kéünté képuo mbá di báá fûñtí, **15** kéyøore mèkùò nkécønné tihúúntì. Tidiitì kó dipannì ndi. **16** Kè ikuó niùtì yëté de kó muyuo mmùù me nkôkénè mèkùò nkéyóóté tihúúntì timou de ïnkè kétuø, nkè dëe bënke ke dò ndipannì dimou tú n kpéri.

3

Kuyie nnàkémè bè ní bo kù féuté mèè botí feðfè metaummè kofe

1 Kè ti Yiè nKuyie nni nsoké ku náaùtì kébéi nkè dò: Kòò mòù yó n féuté feðfè metaummè kofe, kè dinaadaà ndi yoo fenife fè ntú fèè kpa kuyènkù.

2 Wèe tøní o ðfè metaummè tou bòrìnùù kénóó nho nou fè yuu ké fè féuté, kè ikuó niùtì Anøo bíi míété meyññ ndiwññtønnì këfité, **3** këdeite metaummè kó feðfè kó imaa mmieké bè yó n tuø nyì: Tinøutì kó mèkùò nnè mèè tì dàátí. **4** Nè yeceumbè yedé nè yë kó mèkùò nnè kutúukú nè mèkùò mmèè càátinè yëñ nè yeceumbè. **5** Kè Anøo bíi dè tûóté kewënnénè bè yóó tuø nfè këdaá ndiwññtønnì ideí ïnkè kétuø. Dè tu dipannì ndi dìì kó kufññku n naati.

6 Kè feðfè sámþpófè me nni nfè ò dò ké n féutémè metaummè kpéí, kè fedaaafè nfè yoo fenife fè ntú fèè kpa kuyènkù. **7** Kè fepièfè me nni nfè ò dò ké n féutémè, wèe fè tøní metaummè tou lìkè, **8** kénóó nho nòùtè fè yuu ké fè féuté metaummè tou bòrìnùù, kè Anøo bíi míété meyññ ndiwññtønnì këfité. **9** De kó

feঁfে metaummè kofe, bঁe deite mækùò nkperē kে dে ntú n kpere, kে bঁe dে tuo nkékéété kuyóú kumou kù tuuténè dে kudiiku, nে mækùò mmèè càátinè tinauti nে mèè tì dàatí. ¹⁰ Yeceumbè yedé nে ye kó mækùò nnè kudiiku nে mækùò mmèè càáti yeñ nে yeceumbè. ¹¹ Kে ikuó niùtì dে nni ntuo ndiwüñtønnì ñinkè, n kpere nde.

¹² Kে tibuötè mε nni nte, wèe tে toní metaummè tou ìikè, ¹³ kénóó nho nòutè te yuu kέ tے fèúté metaummè tou bòrìnùù. Ké Anao bí míété meyñ ndiwüñtønnì kéfité. ¹⁴ De kó difñnkúò, nte ò yóó tuo nde n kpéí, mækùò mmèè càátinè tinauti nে mèè tì dàatí. ¹⁵ Yeceumbè yedé nে ye kó mækùò nnè kudiiku nে mækùò mmèè dàáti yeñ nে yeceumbè. ¹⁶ Ké ikuó niùtì tuo nde kó imaa ndiwüñtønnì ñinkè. N kpere nde dipañnì dìi kó kufñšku n naati.

Mækùò nkperē kó dimàà, mí ndi Yiè nKuyie mmii dে te. ¹⁷ Òmøù bá nyo mmækùò nnè meyñ mbá kে di bo kেè bíékè, dে tu ikuó nyi di kpéí nnè di yaàbío sáà.

4

Ikuó niùbè bo nfeu ìì wüñ meyei ncñémmè kpéí

DÈÈNNÌ: Ikuó niùtì diewè kó meyei ncñémmè kpéí

¹ Ké ti Yiè nKuyie nyié kékéinnè Møyisi kে dò:
² Náké Isidayeecribe kে dò:

Ké dে kpéténè òmøù kòò dòò ikuó yete dে, kòò dòò n yé di báá dòò de kó dèmarè.

³ Ké dে dò nyikuó niùtì bে càánne wè n tømmú kpéí weè yeté kে dòò meyei nke tanné n nítibè meyei mmiëke. Wè n féúté dinaadaà dìi kpa kuyènkù,

meysi nhò dòòmè kó mectémmè kó feðfè nfε. ⁴ Wèe fè tɔní metaummè tou iìkè, kédaa nho nòùtè di yuu ìnkè ké di nni nféúté, ⁵ kényénté meyñ nkétannè metaummè tou, ⁶ képøòtè o nòmbii kémíété kuce mèyiekè kuyààkù kùù kpetí metaummè tou bòrì de mieke kpéri, ⁷ kécõnné de kó meyñ nhò yéntémè dihúúntònnì dìì bo metaummè tou mieke di kó yebàkè ìnkè. Kòò dèè wèe cóú mmeyñ nsommè diwññtònnì dìì bo metaummè tou bòrinùù di fññ. ⁸ Nte bè yóó døòmè de kó dinaadaà bè n fèúté di meysi ncíémmè kpéí, mèkùù mmèè càátinè tinautì nè mèè tì dàáti, ⁹ nè yeceumbè yedé nè ye kó mèkùù nnè kudiiku nè mèkùù mmèè dàáti yeñ nè yeceumbè yedé, ¹⁰ kéndònnè bè baa ññ deite dè feðfè bè n fèúté fè metaummè kpéí nkè ikuó niùtì dè tùo mbè tùò ndè bè n feu iì wññ. ¹¹ De kó dinaadaà kñnkù nè di maa nnè di yuu nè di kpáà nnè di naútì nè di piti, ¹² di maa nyimou cénke, bëe ì tò kédenne bè karì, kékatenè dibòrì dìì cää, bè uutoo dè iwññ kó mèkùù nkó mutápeí, kétötìnne muhääñ ndibòrì bè tääté dì ke uutoo iwññ kó mutápeí mbè yóó de ndì tùo.

DÉENNÍ: Isidayeereibé bëmou kó meysi ncíémmè kpéí

¹³ Kè dè dò ndè kpéténè Isidayeereibé bëmou ndi, kè bë dòò n yë mbè báá døò de kó dèmarè bá bë í yë. ¹⁴ Kè bë banté dìì mònnì de kó meysi mbèe waá ndinaadaà dìì kpa kuyènkù ké dì kòtenènì metaummè tou iìkè. ¹⁵ Dènde Isidayeereibé kó békótibè yóó nòómmè bë nòu dinaadaà yuu ìnkè metaummè tou iìkè ké dì nni nféúté kè n di cíé ndi yei. ¹⁶ Kè ikuó niùtì diëwèe waá mmeyñ nkétanné metaummè tou mieke, ¹⁷ képøòtè o

nómbii meyññ nkémíété kuce mèyiekè kuyààkù kùù kpetí metaummè tou bòrì dë miéké kpéri. ¹⁸ Kòò dèè wèè cōnné dë kó meyññ nhò miétémè dihúúntònnì dìi bo metaummè tou miéké di kó yebàkè, kòò dèè wèè cóú mmeyññ nsommè diwūñtònnì dìi bo metaummè tou bòrì di fññ. ¹⁹ Kòò deite dë kó dinaadaà kó mekùà mmemou ké mè tûo ndiwūñtònnì ìnkè. ²⁰ O baa do dòòmè o kó dinaadaà meyei ncíémmè kpéri ò yóó me ndòò be kpéri, ké bë dòò meyei ncíémmè kó ikuó, kë m bë cíé. ²¹ Wèè denne dë kó dinaadaà Isidayeeribé karì kë dì tûo nhò do tûo mmèè botí o kpéri. Isidayeeribé bëmou yei ncíémmè kpéri ndi.

TÃÄTI: Wèè baké o kó meyei ncíémmè kpéí

²² Kè dë dò ndè kpéténè wèè baké, kòò dòò mí ndi Yiè nKuyie nyí dó dë kó dèmarè. ²³ Kè bë ò nàké o yei nhò dòò mè, wèè tòní dibôdaà dìi kpa kuyènkù, ²⁴ kénóó nho nòùtè di yuu ìnkè kë dì nni nféúté bë feu dë iwññ bë tûò nyì. O yei ncíémmè kó feôfè nfé. ²⁵ Kè ikuó nìùtì diewèe pøatè meyññ nho nòmbii kémíété diwūñtònnì bákè, kécóú mmeyññ nsommè dë kó diwūñtònnì fññ, ²⁶ kétuo nfé kùà mmemou dë kó diwūñtònnì ìnkè bë ññ dòòmè metaummè kofe kômè, kòò dòò meyei ncíémmè kó ikuó kòò deeténè o yei nkè nh ò cíé.

NÀÀ: Benítibè sòmbe, bá wè o kó meyei ncíémmè kpéí

²⁷ Kè dë dò ndè kpéténè benítibè miéké nké òmòù, kòò dòò n yë mbè báá dòò dë kó dèmarè. ²⁸ Kè bë ò nàké ò dòò mèè yei nwèè waá tèbøniitè tèè kpa kuyènkù, ²⁹ kénóó nho nòùtè te yuu kë tè nni

nféúté bè feu dè iwǖñ bè tùò nyì. ³⁰ Kè ikuó niùtì diewèe pøòtè meyññ nho nòmbii kémíété diwǖñtònnì båkè, kécóúnko meyññ nsømme de kó diwǖñtònnì fǖð, ³¹ kedei dèè kó dimàà tu mèkùò mbè ññ dei mèè botí feðfè bè kùø fè metaummè kpéí nfe kõmè, ké mè tùø ndiwǖñtònnì ñnkè mè tu dipánnì ndi dìì fððku n naati, kóò dàò meyei ncíémmè kó ikuó kè nh ò cíé.

³² Kè de yiè mmè ndá kénéuté fepièfè nfe ké m pã, wèe tøní fenife fèè kpa kuyènkù, ³³ kénóó nho nòùtè fe yuu ké fè nni nféúté bè feu dè iwǖñ bè tùò nyì. ³⁴ Kè ikuó niùtli pøòtè o nòmbii fe yññ nkémíété diwǖñtònnì, bè tùò ndìì ñnkè iwǖñ di båkè, kécóúnko mesømme di fǖð, ³⁵ kedei mèkùò mmemøu bè ññ deimè metaummè kó feðfè kõmè ké mè wènnénè dèè ññ tuo nkétuø ndiwǖñtònnì ñnkè n kpéí, kédøò de yiè mmeyei ncíémmè kó ikuó kè nh ò cíé.

5

NÙMMÙ: Medonnimè mamè meyei ncíémmè kó ikuó ñnkè

¹ Kè dè dò ndèmarè dàò kè bè waà mbèè yà, ke náá nke tú de yiè mbo yà, kàa yé ke cíéké ke yete a bo béimmè, fðð te meyei.

² Kòò mòù weè me nkàáké dèmarè ikuó yé ndèè sñ, kè kuwanwankù makù nku yoo feðfè yoo dëbambaànnè, kòò dè kàáké bá ò í yé, ke sñnkùnnè omáà ke tø de kó meyei.

³ Kòò me nkááké onìtì mòù nwe ikuó yé nwèè sñ mbá ò í dake, kè dè boní kòò banté ò tømè de kó meyei.

⁴ Kòò məù weè nùù mè nhò fíténè kòò pàrìkènè mí nKuyie n yètìrì, bá ò í totí o yèmmè, kè dè boní kòò banté ò tòmè dè kó meyei.

⁵ Kòò tò dè kó meyei nkó mèmamè ò dò nké mè dáammu. ⁶ Wèe tòní fepenife yoo tèbəniite kéüté dè kó meyei, kè ikuó nìùtì o dòò meyei ncíémmè kó ikuó, kóò dëeténè dè kó meyei.

KUJ: Beçiribè bo nfeu ìì wúñ meyei ncíémmè kpéí

⁷ Kè dè dò nhòməù í məke fepìefè yoo tèbuötè kë bo n féúté ò dòò mèè yei nkpéí kè nh ò cíé, wèe tòní sinónkperípíé sìdésì yoo yekpetinónkpere yèdée, ké n féúté témáà kétuə nkénféúté tetetè ò dòò mèè yei nkpéí kè nh ò cíé. ⁸ Wèe dè tòní keduó nyikuó nìùtì kòò keté kékéfúté meyei ncíémmè kpete. Wèe füüté te fññí ò mè mbáá tòte te yuu, ⁹ kédéite te yññ nkémíté diwúñtònnì píkù kécóúnko mesømmme diwúñtònnì fññ, meyei ncíémmè kpete nte, ¹⁰ kékua tedéte kétuə nyikuó yèmmè. Kè ikuó nìùtì ò dòò meyei ncíémmè kó ikuó, kè nhò cíé ntho yei.

¹¹ Kè dè mè ndò nhòməù í məke sinónkpeé yoo yekpetinónkpere, wèe tòní muyuo ncídóòbè bénàà, ò báá mù yøore mékùà nhò mè mbáá cønné tihúntì mu ïnkè, kë yé meyei ncíémmè kómu mmumè. ¹² Wèe mù tòní keduó nyikuó nìùtì, kòò mù yëté dinacekutiri, kewénnénè dëè yóó tuo nkétuə, kè dëe bënke mumøu mù tumè n kómu mmu, mù yóó ntu meyei ncíémmè kómu mmu. ¹³ Kè ikuó nìùtì ò dòò meyei ncíémmè kó ikuó kë nhò cíé ntho yei.

Kè ikuó nìùtì nte musømmu ò ñ nte mèè botí tidiitì kó yepärè kómu.

Bè bo nfeumè iwūñ mεyεi nhūtímù kpéí

14 Kè ti Yiè nKuyie nnáké Moyiisi ke dò:

15 Kè dè dò ndè kpεténè òməù kòò kàáké yεpārè bè m pāñ nyè, wèè təní dipedaà dìì kpa kuyènkù dìì donku mānnè bè kεté ìì díítí n taummè tou kpéí, mmeyei nhūtímù kó feðfè nfε. **16** Wèè yietí ò yùúkú dè n taummè tou kénóó nkè dè mmānnè ò bo totémè ò yùúkú dè yewétiyè yènùmmù kó dìmáà kòò dè duó nyikuó niùtì. Kè ikuó niùtì féúté dìì pedaà kòò dòò mεyεi nhūtímù kó ikuó kε nh ò cíé nho yεi. De kó ikuó nyi memme.

17 Kòò məù yeté ke dòò n yé n yí dó dè, ke í yé, dε kó mεyεi mbaa bo o yuu ũnkè nkε. **18** Kè dè boní kòò banté wèè deite o wūñ miεke dipedaà dìì kpa kuyènkù kε di donku mānnè bè kεté ìì díítí mεyεi nhūtímù kpéí nkè ikuó niùtì ò dòò mεyεi nhò dòò mè ke í yé mε kó ikuó kε nh ò cíé. **19** De kó dipedaà tu mεyεi nhūtímù kpεri ndi. Ke yé dε yiè nni nyeténèmu.

20 Kè ti Yiè nKuyie nyíé kέbέi nkε dò:

21 Kè dè mε ndò nhòməù weè ciitέ o kou ke n yeténè, kòò kou ò dəúnnè dèmarè yoo ò dè nhò bānnè, kòò ò ciitέ ke di o kpεrε, **22** kòò mε mpeṭé dèmarè nde ke nènni, ke parìkè ke bo sənne, nè dε kó medəɔrìmè yεime botí. **23** Kòò dòò dε kó mεyεi mbotí ò dò nkε dè fòómmu, ò yùúkú dè yoo ò fiete dε yoo bε ò dəúnnè dè, yoo ò pεtε dè, **24** yoo ò soú nkε paríku. Nè dε kpéí nwèè yietí kénóó nkè dè mmānnè kòò do dε toté kuce mènùmmù dèmáà na mmāmè. Bè ò yà dìì yiè dimómmənni ndi ò dòmmè kεyietí wèè te dεnennè. **25** Kòò dèè memme ò né dεitení dipedaà

o wūñ miéké dìì kpa kuyènkù, dìì mānnè ikuó nìùtì kèté iì díítí mèyei nhütímù kpéí. ²⁶ Kè ikuó nìùtì ò dòò mèyei nhütímù kó ikuó kè nhò cíé mbá kòò do dòò mèè yei mbotí.

6

Ikuó ìì tukúnè muwūñfèù nè tidiitì kó yepärè

DÈÈNNÌ: Iwūñ ìì feu kε tuò

¹ Kè ti Yiè nKuyie mbéinnè Moyiisi ke dò: ² Náké Anɔɔ nè o bí ke tú:

N yē nkè bè n fèúté feɔ̄fè ke tuɔ ndiwūñtònnì ũnkè bè báá yie nkè de kó muhāá nkú. Mù nyié nkè cōú nkè dèe wenténè. ³ Kè ikuó nìùtì dákáti dikɔutéyaa'bòri, dìì dùɔkenè mupaàkonkperímù, kéyi defetire dèè dùòkenè mupaàkonkperímù, kédeè ke né kouté mutápeí mmekùò nkõmu bè n tùɔ nfèè ũfè kõmu ké mù ũnén diwūñtònnì píkù, ⁴ kédéite o yààtì kéãnné titetì ké mù tɔ kédenné bè kari, kékötènè dibòrì bè tãaté dì de kpéí. ⁵ Diwūñtònnì kó muhāá mbáá kú. Bá dìì kũnweñní ikuó nìùtì níí mù tií nkénósó nfèɔ̄fè fèè õõ tuɔ nkè né na kétuɔ mmekùò mmetaummè kó ikuó kõme. ⁶ Diwūñtònnì kó muhāá nyó ncóúmmu nsââ mù báá kú.

DÈÈNNÍ: Tidiitì kó yepärè

⁷ Ntε tidiitì kó yepärè kó ikuó yo ndòmmè:

Anɔɔ bí iì níí yóó yè tɔní dihúúntònnì borè. ⁸ Bè níí yëté muyuo nnè mèkùò nnè tihúúntì timɔu bè õõ cɔnné tì mu ũnkè, kétuɔ ndihúúntònnì ũnkè, dèè benkú mumɔu mù tumè n kõmu, dipãnnì ndi dìì kó kufɔñku n naati. ⁹ Anɔɔ nè o bí kè bèè di desønné, bè mè mbáá kɔorenè mutie mùù muuti p̄éè, bè báá kari

sőntíkoo kó dibòrì ké mù di. Bèe kari metaummè tou kó kudànkù nku ké mù di. ¹⁰ De kó mudiì bë báá mù koorenè mutie mùù muuti kápúnné ke yé bë m pã tìì diitì ke tùo ntìì sùámmè, tì tu n kpeti nti ke dònne bë ñ m pã feðfè meyei ncíémmè kpéí nyoo meyei nhütímù kpéí nkè dëe súá. ¹¹ Ano kó kuwuñ nkabé bëe yóó nyo nde kó mudiì bë m pã ke yëté ke sùá mmù, dë yó ntú di kó ikuó nyi sâá.

¹² Kè ti Yiè nKuyie nyié kékéinnè Møyisi ke dò:

¹³ Nte Ano nè o bí be yó m pã dìì pãnnì bë yóó bë cᾶnné dìì yiè ikuó tõmmú kpéí. Bèe waá mmuyuo nsààmù cìdóòbè bëtäati, kétoté mu cuokè, muu ndikünweńnì mutémù kuyuoku. ¹⁴ Bèe mù àntenè mekùò nképëmmú kewérí ké m pã. Dipãnnì ndi dìì kó kufôóku n naati.

¹⁵ Ano wuo mmieké kë bë yóó cᾶnné òmøù kòò ntú ikuó nìùtì, wèe me ndàò. De kó ikuó yó mbo sâá ndi, de kó dipãnnì ní yó ntú dìì tùo ndìndì páíí. ¹⁶ Kè ikuó nìùtì m pã tidiitì kó dipãnnì bëe dì tùo, mbë báá dì di.

TÃÄTI: Meyei ncíémmè kó iwûñ

¹⁷ Kè ti Yiè nKuyie nni nsóké ku náańtì kénáké Møyisi ke dò: ¹⁸ Náké Ano nè o bí ke tú: N yë nkè bë yó n féúté feðfè meyei ncíémmè kpéí mbëe fë nni nféúté metaummè tou ìlké bë n feu dë bë tùo nyì. Bë fë nni mpâmu. ¹⁹ Ikuó nìùtì wèe kùo de kó feðfè, weè dò nké fë di ò me mbáá kari sôntíkoo kó dibòrì ké fë càáké, wèe kari metaummè tou kó kudànkù. ²⁰ Kòò tòù mòù kàáké de kó kumaa nhò kúmu, kë meyñ mmëe me ndàri o yààtì, wèe tì òú dibòrì bë tääté dì de kpéí. ²¹ Kè bë ì bëhnénè tiyaatì kó tekümbotè ke

dèè bèè tè pòntε. Kè disoawūđ kpεtε mε nni ntε bèè tè òú mesàà. ²² Ikuó nìùbè céñ kəbe bεè bo na kέ i di, dε kó imaa ntu bε m pā i nyi. ²³ Kè bε n fεútε fεè ᷑fε mεyεi ncíémmè kpεí nkε tannè fε yññ mmεtaummè tou miεkε ke dòò mεyεi ncíémmè kó ikuó bεè fε cóu.

7

NÀÀ: Mεyεi nhütímù kó iwūđ

¹ Ntε mεyεi nhütímù kó ikuó yó ndòommè: De kó fe᷑fε níí yó ntú bε m pā fε nfε. ² Bèè fε nni nfεútε bε feu dε bε tòò nyi, kε ikuó nìùtì míté mεyññ ndiwūđtònnì kεfité. ³ Kè bε n duó ndèè tu mεkùò nkperε, kuyóú nε mεkùò mmèè dàátí tinautì ⁴ nε yεceumbè nε mεkùò mmèè yε dàátí nε kutúukú nε yεñ kó mεkùò nnε yεceumbè. ⁵ Kè dí dε nni ntua ndiwūđtònnì ĩnkè. Mεyεi nhütímù kó fe᷑fε nfε. ⁶ Ikuó nìùbè céñ kəbe bεè máà bo na kέdi dε kó imaa. Bε mε mbá nkari sɔntíkoo kó dibòrì kέ i di, bε fε nni mpāmu. ⁷ Mεyεi nhütímù nε mεyεi ncíémmè kó ikuó demáà ndi, ikuó nìùtì wεè dòò dε kó ikuó weè níí yó nte fε kó imaa.

NÙMMÙ: Dèè dò nkéntú ikuó nìùbè kpεrε

⁸ Kè bε n fεútε fe᷑fε ke tòø, nyikuó nìùtì wεè dòò dε kó ikuó weè yó nte fε kɔñkù. ⁹ Kè bε mε nni mpā tidiitì nti, kε tì pññné yoo kε tì flu nyoo kε tì pεmmú, ikuó nìùtì wεè dòò ikuó weè yó ntì te. ¹⁰ Kè bε mε nni mpā tidiitì tìì kɔɔrenè mεkùò nnε tìì í mε kɔɔrenè tìì kó dimáà í pññné Anøø bí tì totí kε dε mmà.

KUɔ: Metaummè kó iwūđ

11 Ntε ikuó di yó nni n feu mèè botí iwūñ metaummè kpéí:

12 Kòò məù dó kέ n féúté feðfè disānni kpéí nwèè yíénè yekàtìndà yèè í kɔɔrenè mutie mùù muuti, bέ ãntenè yèè cootì mekùò nnè tipémpẽntì tì waare mekùò nnè muyuo nsààmù kέ mù kɔɔrenè mekùò nképííté képünné, **13** kewaánnè pëè wèè kɔɔrenè mutie mùù muuti kényénè feðfè bέ yó n féúté fè metaummè kpéí nyoo disānni kó feðfè **14** Kè bèe deite de kó mudiì mieke dèè yó ntú n kpere, ikuó nìùtì wèè miété metaummè ñfè kó meyñ ndiwññtònnì weè dè te. **15** Bè n fèúté dìì yiè de kó feðfè diñdi bέ yóó fè càákémè, bέ báá súó ndèmarè kέ dè nyñkú kewenté.

16 Kòò nìùtì weè me nni ncànnènè dinùù kέ dó kέ fè nni nféúté yoo ò baa dó kέ fè nni nkuo nè o yèmmè mmε, bèe fè càáké de yiè nè nankoo. **17** Kè fe maa nkpaá ke tùòke diyiè tãánnì yiè bèe ì còu. **18** Kè bè ì càáké diyiè tãánnì yiè de kó dipánnì naá ndetetirè ndε, n ténke báá dì còuté, de kó imaa ntú ìì sñte ì nyi, kέ wèè ì di weè tò de kó meyei. **19** Kè imaa mmaí kàáké dèmarè ikuó yë ndèè sñ mbè báá ì di, bèe ì còu.

Wèè wenni ikuó yèmmè weè bo na kedi metaummè kó feðfè kó imaa. **20** Kè wèè sñ nyikuó yèmmè ke ì càáké bèe ò dènnε Isidayeeeribε tñnnì mieke. **21** Kòò məù kàáké dèmarè ikuó yë ndèè sñ kòò nìtì nwe yoo kuwanwankù yoo dèterè marè ikuó yete dè, ke càáké feðfè bέ n fèúté fè metaummè kpéí nfε kó imaa, de yiè mbèe ò dènnε Isidayeeeribε tñnnì mieke.

Isidayeeeribε dò nkéncimè iwūñ kó mekùò nè meyñ

22 Kè ti Yiè nKuyie nni nsòké ku náañti kénáké Moyiisi ke dò: **23** Náké Isidayeeeribé ke tú:

Di bá nyo mmënaakùà nnè ipé nè siboo de kõmè. **24** Kè feðfè mafè ku yoo musímmù fè pí, di báá cááké fè kùò, di né bo na ké mmè píñnè mutõmmú. **25** Kòò mòù cááké mëkùò mbè ñò n kuø feðfè kédéite mè kétuo. Béè ò dènné Isidayeeeribé tñnnì mieke. **26** Bá kè di bo kèè bíékè di bá nyo mmeyí, bá tenòtè kõmè yoo itààké inàà kpere kõmè. **27** Kè wèè di mneyí mbá kòò tu wè bèè ò dènné Isidayeeeribé tñnnì mieke.

Ikuó niùbè dò nké te dè

28 Kè ti Yiè nKuyie nyié kénáké Moyiisi ke dò: Náké Isidayeeeribé ke dò:

29 Kòò mòù n fèúté feðfè wèè deite kumaa nkùù tu n kòku. **30** Wèè deite o mómmuø nyìì tu n kpøyi, mëkùò nkperé nè dicincinnì ké dè nni mbenke. **31** Kè ikuó niùtli tuø mmekùò ndiwñõtònnì ìnkè Anøø nè o bí kè bëè túóté dicincinnì. **32** Metaummè kó iwñõ di n feu ì mieke, di níí deite dikpèri youri keduó nyikuó niùtì. **33** Anøø bí ìì yóó míété metaummè kó feðfè kó mneyí nkétuo mmekùò. Béè yó nte de kó dikpèri. **34** Mí ndi Yiè nKuyie mmù tu: Di níí deite di n feu ìì wñõ metaummè kpøyi mieke dicincinnì ké m benke kédéite dikpèri Anøø nè o bí bë kpere nde. Dè yó ntú di kó ikuó nyi sâà.

35 Nè bë cãnné dìì yiè ndi Anøø nè o bí n tõmmú kpéí n dèitemè de kó imaa nyiwñõ bë n feu ì kë tuò nyi mieke ke dò, ì bo ntú bë kpøyi. **36** Diì yiè ndi m bëimmè ke dò bë níí dè mbè duó, ke dò: De kó ikuó yó mbomu sâà.

³⁷ Ntē bè yó nni nfeu ìì wūñ kē tuò nnè bè yó nni mpāñ ntìì diitì kē tuò nnè bè yó nni nfeu ìì wūñ meyei ncíémmè kpéí nnè meyei nhütímù kpéí, nè bè níí bo nyóó cánnémè ikuó nìùtì, nè metaummè kpéyi de kó ikuó duó kē me ndò. ³⁸ Ti Yiè nKuyie ndo nàké tì nti Møyisi Sinaii tārì īnkè kù bè nàá ndìì yiè kē tú bè nkù feu iwūñ Sinaii kó dikpáà.

Møyisi Cánnémé Ikuó Nìùbè Ketibé Kuyie ntommú kpéí

8

Bè níí bo cánné mèè botí bëè yó ntú ikuó nìùbè

¹ Kè ti Yiè nKuyie mbéinnè Møyisi ke dò:
² Yú Anøø nè o bí kétúóté ikuó yàatì nè ikuó kó mekùà nkéwaá ndinaadaà meyei ncíémmè kpéri nè yepedakè yèdéé, kéanné pëèbhè bëè í kwoorenè mutie mùù muuti kuhanku mieke, ³ kényú Isidayeeribé tñnnì dimøu kē dii tíí mmetaummè tou bòrì borè.

⁴ Kè Møyisii tünne ti Yiè nKuyie nhò nàké tì kétíí nyIsidayeeribé bømøu metaummè tou bòrì borè, ⁵ kē bë nàké ti Yiè nKuyie nyë nwëe dòòmè, ⁶ kédeè keduó nhAnøø nè o bí kë bëè tóónní kòò bë wùø ikuó yëmmè, ⁷ kédátinné Anøø dikøutéyaàbòrì kéboú fenaàkònfè, kénáó ndikøutéyaàbòkñpuri, kénáó ntækøutéyaàbòtè kéboú fenaàkònfè, ⁸ kédeè kénáó ndicíncínkònnì, kéanné di mieke ikuó nentì bë tu tì udimmu nè tumimmu ⁹ kéboú o yuu kuyaàbomboúnkù, kóò iínne fesoayítòòdáfè, dëè yóó benke kē dò mbë ò cánné n kó mutømmú kpéí. Ti Yiè nKuyie ndo ti nàkémè Møyisi.

10 Kè Moyiisii túóté ikuó kó mekùò nkémítéte metaummè tou ké dì cãnné dindi nè dèè kó dimàà bo di mieke, **11** kémítéte diwüñtònnì kuce mèyiekè, dindi nè di nentì, kunankú nè ku tarì, **12** kécóú nyikuó kó mekùò nhAnoø yuu ñinkè, kóò cãnné. **13** Kè Moyiisii duó nkè Anoø bíí kotení kòò i dàtinné yekwutéyaàbòrè kéboú inaakùõ nké bë bou tiyaàbomboúntì be yo, kéndònnè ti Yiè nKuyie ndo tì nhò nàkémè.

14 De kó difñnkúò kétuóténí dinaadaà meyei ncíémmè kpéri, Anoø nè o bí kë bëe nòó mbë nou di yuu ñinkè. **15** Kè Moyiisi dì fèúté képøòtè meyññ nho nòmbii kémítéte diwüñtònnì bàkè kékíté, ké dì wèníkùnne ké dì cãnné kë dì ntú meyei ncíémmè kpéri kécóúnko mesømme diwüñtònnì fñò, **16** kédeè kétuóté mekùò mmèè dàatí tinautì, nè mèè càátí yeñ nè yeceumbè yedé nè mekùò mmèè yè càátinè ké dè tòø ndiwüñtònnì ñinkè, **17** kétuóté di kñnkù nè di maan nè di piti kédenné Isidayeëribé karì kétuø nti Yiè nKuyie ndo tì nàkémè Moyiisi.

18 Kè Moyiisii duó nkè bëe túóténí dipedaà bë yóó kuø dì kétuø. Anoø nè o bí kë bëe nòó mbë nou di yuu ñinkè. **19** Kè Moyiisii dì fèúté kémítéte meyññ ndiwüñtònnì kékíté, **20** ké dì kéké kewénnénè di yuu nè di kùò nkétuø, **21** kékíté di nauti nè di kpáà nké dè wénné demøu kétuø. Dì tu feñfè fëè tòø nfènfè dipännì ndi dìì kó kufññku naati ti Yiè nKuyie, kéndònnè kù do tì nàkémè Moyiisi.

22 Kè Moyiisii túóté dipedaà terì ikuó nìùbè kó mucánnímù kpéri, Anoø nè o bí kë bëe nòó mbë nou di yuu ñinkè. **23** Kòò dì fèúté kékíté meyññ nhAnoø tofekérì youri nè o nòùtè youte kó dinómbidaà nè o naàcètè youte kpéri, **24** kédeè kékíté meyññ nhAnoø bì

kéfeté meyñ mbε tofékérè youye nè be nau yousi kó yenómbídakè nè be naàcèi yousi kpeye kémíté meyñ ndiwñštònnì kékíté, ²⁵ kétúóté mekùò nnè kuyóú nè mekùò mmèè dàáti tinautì nè mèè càáti yeð nè yeceumbè nè ye kó mekùò nnè dikpèrì youri, ²⁶ kédéite péebè bëè í koàrenè mutie mùù muuti, bë pã bë ti Yiè nKuyie mbe miéké omáà nè dikàtìndàà nè kupémpéñkù ké dè wënnénè dikpèrì youri, ²⁷ ké dè duó nhAnoø nè o bí kë bëè dè nni mbenke, ²⁸ kédéè kë Møyiisii dè cœuté kewënnénè feðfè fëè yóó tuø nkétuø ndiwñštònnì ñinkè. Ikuó nìùbè cånnímù kó feðfè nfë, dipaññi ndi dìì kó kufñšku naati ti Yiè nKuyie. ²⁹ Ké Møyiisii túóté dicïncïnnì kékbenke mí ndi Yiè nKuyie. Ikuó nìùbè kó mucånnímù kó fepìèfè nfë, kë dè kó kumaa ntu Møyiisi kóku. Ti Yiè nKuyie ndo ti nàkémè Møyiisi.

³⁰ Ké Møyiisii túóté ikuó kó mekùò nnè meyñ mmèè do bo diwñštònnì kémíté Anoø nè o yààti nè o bí nè i yààti ké bë cånné.

³¹ Ò dèè memme kénáké Anoø nè o bí kë dò: Bénnénè imaa mmetaummè tou bòrìnùù ké dè nyì càáké, kewënnénè ikuó koo pëë, bë ɔɔ cånnénè wè ikuó nìùbè, kù n nàké ke ye ndi níí dè di mèè botí. ³² Imaa nyìì bo súó nnè pëë wèè bo súó ndi dè tùø. ³³ Dí mbo metaummè tou bòrìnùù kë dò yewe yèyiekè, di báá íté dëborè kénkémümè di cånnímù kó yewe bo deèmè. Di cånnímù kó yewe yó mbo yewe yèyiekè ndi. ³⁴ Ti Yiè nKuyie nkuù ye ntí dòø, ti mè ndòòmè yíe. Di yei ncíëmmè kó ikuó nyi. ³⁵ Dí mbo metaummè tou bòrìnùù kë dò yewe yèyiekè nè

deyènnè dèyiekè ke døori ti Yiè nKuyie ndi nàké tì, kè dèe yie nkè di báá kú. Kù n nàké dìi nùù ndi.

³⁶ Anoø nè o bí kè bëe døò ti Yiè nKuyie nnàké Møyisi ke yë mbëe døòmè.

9

Anoø nè o bí bë ketémè ikuó tømmú

¹ Diyiè niínnì yiè kè Møyisi yú Anoø nè o bí nè Isidayeeeribè kó bekötibè, ² kénáké Anoø ke dò: Waanní dinaadabii meyei ncíémmè kpéri nè dipedaà a yóó féúté dì ti Yiè nKuyie nkétuo. Ðedé kè dè ntú dëè kpa kuyènkù, kàa dè tøní metaummè tou iìkè. ³ Kàa dèè a náké Isidayeeeribè ke dò: Waánnè dibødaà meyei ncíémmè kpéri nè dinaadabii nè dipedabii dëè mòké dibenni dìmáà dìmáà, ke kpa kuyènkù ké dè fèúté ti Yiè nKuyie nkétuo. ⁴ Kè di dèè di tøní dinaadaà nè dipedaà metaummè kpøyé ké yè nkù fèúté metaummè tou iìkè kewaa nnè muuyo mmùù àntenèmekùò. Yíe nkù yóó di bønkemu ku máà.

⁵ Kè bëe waanní Møyisi yë mbëe waanní dè kedeè kétínní bømøu metaummè tou iìkè kéncóommú. ⁶ Kè Møyisi dò: Nte ti Yiè nKuyie nyë ndí døòmè kéyà ku kpetì.

⁷ Kè Møyisi náké Anoø ke dò: Tóónní diwñõtønnì borè kékéfúté a ñfe meyei ncíémmè kofe kékéfúté fëtëfë kétuo, kédøò meyei ncíémmè kó ikuó a mómmuø nkpéí nnè a cíëtè kobe kpéí. Kàa dèè a féúté bønìtibè yei ncíémmè kofe, ké bë døò meyei ncíémmè kó ikuó, kéndønnè ti Yiè nKuyie mbéimmè.

⁸ Kè Anoø tóónní diwñõtønnì borè kékéfúté ti Yiè nKuyie ndinaadabii o mómmuø nho yei ncíémmè

kpéí. ⁹ Kòò bíí ò duó mmeyii nkòò pøàtè o námbifé kékété diwüñtònnì bákè, kédeè kécóúnko mesommé di fñš, ¹⁰ kédéite mækùò nkperé nè yeceumbè nè ye kùò nnè yeõ kñmè, ké dè tòø ndiwüñtònnì ñnkè, kéndònnè ti Yiè nKuyie ndo tì nàkémè Moyiisi. ¹¹ Kè bëe denné imaa nnè kukònkù Isidayeereibé kari kétuo.

¹² Kè Anøo féúté dipedaà bë yóó tuø ndì, kòò bíí ò duó ndi yññ nkòò míétté diwüñtònnì kékfité. ¹³ Kè bëe ò duó nde kó feðfè kó imaa nnè diyuu, kòò dè wënné kétuo ndiwüñtònnì ñnkè, ¹⁴ kéóú tinautì nè yekpáà nkéwënnénè feðfè fèè yóó tuø nkétuo.

¹⁵ Ò benke dìì mònnì ti Yiè nKuyie mbenítibè kù pã yèè párè kédeè kétuóté dibødaà meyei ncíémmè kpéri ké dì fèúté ò do fèúté mèè botí diketirì, ¹⁶ kétuo nde kó iwüñ idé ikuó yëmmè, ¹⁷ kétuóténí bë pã müù yuo nti Yiè nKuyie nkéyëté kécóú ndiwüñtònnì ñnkè nè iwüñ bë ññ fíé ì bá dìì kùnweñní kétuo. ¹⁸ Mëmmè ò fèútéme benítibè tøní dìì naadaà nè dipedaà metaummè kpéí kòò bíí ò duó mmeyii nkòò míétté diwüñtònnì kékfité. ¹⁹ Dë kó dinaadaà kó mækùò nnè dipedaà kñmè nè kuyóú nè ku kó mækùò nnè yeceumbè nè mækùò mmèè càátinè yeõ. ²⁰ Kòò dè daá nyiwüñ idé inyi kó yecincirè ñnkè, kédeè ké dè tòø ndiwüñtònnì ñnkè, ²¹ kétuóté dë kó yecincirè nè dikpèri youri ké dè benke ti Yiè nKuyie nkù do tì nàkémè Moyiisi.

²² Kè Anøo fíé ti Yiè nKuyie nyiwüñ meyei ncíémmè kpéí, nnè ññ yóó tuø mmetaummè kpéí, kékouté o nou benítibè bíékè ké bë pã ti Yiè nKuyie nkó mesàà nkécúténí diwüñtònnì ñnkè.

23 Moyiisi nè Anoɔ kè bèε nei kéta metaummè tou, kénéi kényenní képã ti Yiè nKuyie nkó mesàà mbenítibè. Kè Isidayeeeribee yà ti Yiè nKuyie nkó tikpetì. **24** Kè keñnkè kó muhãá ncùténi kétua mmekùà nnè iwñõ bè fié i ke bo tuɔ nde kó diyìè. Kè Isidayeeeribee dè yà kéii bémou kénínkú késinnóo ketenkè.

10

Nabaadi nè Abiyu bè kumè

1 Anoɔ bí Nadabu nè Abiyu kè bèε túóté bá wè tesoasékébuuté kewaaá mmuhãá nsɔntíké kɔmu, ikuó yete mù kétua ntihúuntì ti Yiè nKuyie. **2** Kè muhãá nyènní ikuó nentì kó kufãá nkó dibòrì ké bè còúté kè bèε kú ti Yiè nKuyie ntaummè tou ìikè. **3** Kè Moyisii náké Anoɔ ke dò:

Ti Yiè nKuyie ndo ti nnáá
kù tu diì mònnì bèè kù tòkénè
kù bo bè benke kù dòmmè páí páí,
kè Isidayeeeribe bémou nkù dèúkunko.
Kè Anoɔ ndò nkáré.

4 Memmè kè Moyisii yú Anoɔ cice nantè Usiyeedi bí Mikayeedi nè Edisafãá ké bè náké ke dò: Kótenè kétúóté di cice nantè bí ìì ku ke duó metaummè tou bòrinùù, kédenne Isidayeeeribe karì. **5** Kè bèε dò Moyisi bè náké tì ké bè túóté nè bε kuó yaàbòrè kédenne Isidayeeeribe karì.

Ikuó nìùbè ní bo nkari mèè botí betəbè kūñ

6 Kè Moyisii náké Anoɔ bí ìì kpaá, Edeasaa nè Itamaa ke dò: Di báá yóu kè di yùtìi yëké. Di mε mbáá kérí di yaàbòrè ke bo benke di karimè muküñ di yàà bo kú kè ti Yiè nKuyie mmiékëe peike Isidayeeeribe

bemou. Isidayeeeribé sòmbé bée yóó kommú ti Yiè nKuyie nkùoné bē muhãá mbé kpéí. ⁷ Díndi báá íté metaummé tou bòrinùù di yàà bo kú! Bè di còú nyikuó kó mekùò mmé ke di cãnné ti Yiè nKuyie ntõmmú kpéí.

Kè bée yie nkédaò Moyiisi bē nàké tì.

Ti Yiè nKuyie ndo bàamè ikuó nìùbè menaà mmèè muò

⁸ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Anòò ke dò: ⁹ Fó nnè a bí kè di níí kɔri metaummé tou di báá yà dìfèé yoo menaà ntémè mamè mèè muò nkè dèè yie nkè di báá kú. Dè yó ntú ikuó nyi di kpéí nnè di yaàbío sãá. ¹⁰ Kè dèè yie nkè di na kembaaatì dèè tu n kpere, nè dèè í tú n kpere. Dèè ci nè dèè í ci, ¹¹ kéna kébenke Isidayeeeribé bemou n duó nyìì tié mMoyiisi kòò ì ndi nàké.

Ikuó nìùbè níí yó nte dè bè pãä nyèè párè Kuyie nyé mieke

¹² De mònnì kè Moyiisii náké Anòò nè o bí ìì kpaá Edeasaa nè Itamaa ke dò: Kè bè pã ti Yiè nKuyie ntidiitì, ke tùò ntìì kpaá di kpèti nti. Dí cááké péébè bée í kòorené mutie mùù muuti diwüñtònnì borè, bè bè nkù pãmu, kè dè cãá. ¹³ Di bá nkari sõntíkoo kó dibòrì kóò càáké, ke yé bè kù pã tì diiti mieke nkè kù dèitemé ke di duó. Kù ti nni nnáké. ¹⁴ Di níí cááké dicincinnì bè benke dì Kuyie nnè dikpèrì bè dèite dì, di báá kari sõntíkoo kó dibòrì ké dè càáké. Bè kù fié ìì wúñ metaummé kpéí nyi mieke nkè bè dèitemé ke dì duó. A bí initipoì bo na ke di wënnénè ké ì càáké. ¹⁵ Dicincinnì bè kù benke dì nè dikpèrì bè dèite dì bè níí dè wënnénè mekùò mmèè yóó tuo nké dè benke

Kuyie nkédeè, kè dí dè tùóté fõ nnè a bí, di kpere yó nni nde sãà, kù ti nni nnaké.

¹⁶ Kè Møyisii bè beke bè yímè dibødaà bè do kùo dì meyei ncíémmè kpéí. Kè bëe ò náké ke dò bë dì tùømmu, kòo miékëe peike Anoo bí ii kpaá, Edeasaa nè Itamaa. ¹⁷ Kòo be beke ke dò: Dë dòmme kè di í kari bë tãaté dìlì bòrì de kpéí nke dì càáké. Ke yé bë dì pámè ti Yiè nKuyie nku kè dì cãá, kè di dì dòònè meyei ncíémmè kó ikuó, ke dëite Isidayeerie kó meyei. ¹⁸ Di í me ntannémè meyñ mmetaummè tou di na nkàri dibòrì bë tãaté dìndi de kpéí nke dì càáké.

¹⁹ Kè Anoo náké Møyisi ke dò: Bè dì feúté ti Yiè nKuyie nku meyei ncíémmè kpéí nke tùo. A mómmuo nha yému tiì n tùøkení kè n càáké yíe nféðfè bë kùo fè meyei ncíémmè kpéí, dë bo nariké ti Yiè nKuyie nnaké?

²⁰ Kè Møyisi nsô nde kó tináańtì weni.

DEE CI NE DEE Í CI

11

Isidayeerie bo nyo nyù wüñ nè bë bo nci i

¹ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Møyisi nè Anoo ke dò:
² Nákénè Isidayeerie ke dò n tú:

Nte nè iwüñ nè tiwanwantì di yó nyo ndè: ³ Feðfè yoo kuwanwankù dëè kó yekpëëtè yàte yëdëé kè dë dukii, di bo na ké ndè yo, ⁴ iwüñ yoo tiwanwantì dëè mòkë yekpëëtè ke dükii. Nte di yó nci dè:
 Di bá nyo nyòyó bá nè ò me ndukiimè o kpëëtè í yàte.

5 Di bá nyo ndisetiri bá nè di mε ndukiimè dì í məke yεkpèètè.

6 Di bá nyo ntεhòntè bá nè tè mε ndukiimè te í məke yεkpèètè.

7 Di bá nyo ndifñnkèrì bá di mε mməkemè yεkpèètè kε yε yatε, dì í dukii, ikuó dè yetεmu.

8 Di bá ndè yo nkè dè mε nku di báá dè kàáké, ikuó dè yetεmu.

9 Ntε tiwanwantì menie mmiεke kpεti di bo nyo ntì: Siyī sìì kó dimàà mòke icetí nè yeyíékè kε sì bo menie mmiεke, dàmèèrì yoo ikó mmiεke di bo na kέ nsì yo. **10** Sìì mε nyí məke icetí nè yeyíékè kε bo damèèrì mīke yoo ikó mmiεke, nè desintékpεre menie mmiεke kpεre, di bá ndè yo ikuó dè yetεmu. **11** Di bá ndè yo nkè dè mε nku di báá dè kàáké, ikuó dè yetεmu. **12** Tiwanwantì tìì kó dimàà bo menie mmiεke ke í məke icetí nè yeyíékè ikuó dè yetεmu.

13 Sinɔo miεke, ntε di yó nci sì, di bá nsì yo ikuó dè yetεmu: Kumancònku nè ditúsòù nè dàmèèrì kó fetúufε. **14** Kuwànkù nè kutúbotí kumɔu. **15** Nè kukákabotí kumɔu. **16** Fecònfe diefε nè dihonduò nè tekónnénòtè nè fecirife nè kucintibotí kumɔu, **17** nè fekonkpànfε, **18** kucáduonku nè dikonnéyou nè kuyómmúpéíkù. **19** Kutenkatíkàdáákù nè kuyínwuokù kó kubotí kumɔu, nè dikuntibári nè kudéíkù.

20 Yεcandúò nyèè mòke tibààtì tìnàà ke í nə nkε puù, ikuó dè yetεmu. **21** Yεcandúò mmiεke di bo nyo nyè tu: Yèè mòke tibààtì tinàà ke nə nkε puù.

22 Di nyo nkucádómbotí kuməu nè fəcofe nè sibei.

23 Dəsonne dèè mòke tibàatì tinàà ikuó dè yetəmu.

Iwūñ nè tiwanwantì bè í dò nké níí kááké dè, dè ku dìi mònnì

²⁴ Iwūñ bomu nè tiwanwantì kè dè ku kàà dè kàáké a sǐntəmu de kó diyiè kéntə kétuəkenè kuyuoku. ²⁵ Kè wèè dè tə wèè óú o yàatì, ò sǐntəmu de kó diyiè kéntə kétuəkenè kuyuoku. ²⁶ Iwūñ yoo tiwanwantì dèè mòke yekpèètè bá yè í yaati dè me nyi dukii ikuó dè yetəmu. Kè wèè dè kàáké ò sǐntəmu.

²⁷ Iwūñ yoo tiwanwantì dèè mòke itààké ìnàà kε centì de naàcèi yómmè ikuó dè yetəmu. Kè wèè dè kàáké ò sǐntəmu de yiè kéntə kétuəkenè kuyuoku.

²⁸ Ikuó dè yetəmu, kè wèè dè kàáké wèè óú o yàatì, o sǐntəmu de yiè kéntə kétuəkenè kuyuoku.

²⁹ Ntε tiwanwantì tìi bààntε di yó nci tì: Tεkòcååtè nè diyiù nè kuhurímbotí kuməu. ³⁰ Didukpēnnì nè dikpeunnì nè diküri nè kudaàtìkonkonkù nè kuwàatónónkù. ³¹ Tiwanwantì miékε di bá nyo ndε kó tiwanwantì, kè kùmakù ku kè wèè kù kàáké ò sǐntəmu de kó diyiè kéntə kétuəkenè kuyuoku. ³² Kè de kó kuwanwankù makù ku kε kàáké kunenkù makù, de kó kunenkù sǐntəmu, tinentì ideí kpəti nè tiyàatì nè kukònkù nè tidəutì tinemp̄imp̄intì timəu bá kè kùù nənkù botí nku. Dí kù òúté kè kù nṣí ndε kó diyiè kéntə kétuəkenè kuyuoku. De kó difɔnkúò kewenke. ³³ Kè de kó kuwanwankù makù ta kunenkù titátì kəku miékε dí kù pəntε. Dèè bo ku miékε di báá dè di, dè sǐntəmu. ³⁴ Kè bè me nyənténè de kó kunenkù makù menie nke ãnné tidiitì bè yo ntì, tì sǐntəmu bá kè menésààmè mmε bè yঁ mmè mè

sǐntemu, bá kè mè ã kùù nenkù botí miéké. ³⁵ Kè dè kó tiwanwantì kó kùmakù do kunenkù makù miéké kù sǐntemu, ke tefiuntè miéké nke yoo kedekè makè dí dè pònte, dè sǐntemu ke yó ntú dèè sǐ ndi kpéí.

³⁶ Kè dè me ndò nkuwanwankù makù do kufɔtìkù yoo tebinte yoo kubinku makù, menie mmié yó nwennimu, wèè kù wuoté weè sǐnté. ³⁷ Kè kù me ndo tidibotì miéké nke, tì yó nkpaá ke wennimu.

³⁸ Kè dè me nsɔ mbè tì búú nke bo dimu, tì sǐntemu.

³⁹ Bá kè kuwanwankù di yo nkùnku, kè kù ku kè wèè kù kàáké ò sǐntemu dè kó diyiè kénto kétuɔkenè kuyuoku. ⁴⁰ Kè wèè kù càáké wèè óú o yààtì, ò sǐntemu dè yiè kénto kétuɔkenè kuyuoku, wèè kù tùóté wèè óú o yààtì, ò sǐntemu dè yiè kénto kétuɔkenè kuyuoku.

⁴¹ Dëbambaànnè kó dimàà di bá ndè yo nyikuó dè yetemu. ⁴² Dèè kó dimàà fûrì dè pòutì ũnkè nè dèè bàànte, dëbambaànnè kó dimàà cénke, di bá ndè yo, ikuó dè yetemu. ⁴³ Di báá ãnné dimàà isøke nè dè kó dëbambaànnè yoo di yóu kè dè di sǐnkùnne di báá yóu kè dè di cake. ⁴⁴ Mí ndi Yiè nKuyie mmû di te kè di dò nkéncáá nke tú n kòbe ke dò mpáíí n dòmmè páíí, di báá yóu kè dè kó dëbambaànnè kó dëmarè di sǐnkùnne. ⁴⁵ Mí ndi Yiè nKuyie mû di dènnení Esibiti, ke bo ndi te, ndònnè páíí ke yé n dòmmè páíí.

⁴⁶ Kuyie mbè duó nyìì kuó nyi, iwñõ nè tiwanwantì nè sinwo nè dèè kó dimàà bo menie mmiéké nè dëbambaànnè dè kpéí. ⁴⁷ Iì kuó yó nte kè bè mbaàtì dèè ci nè dèè í ci, bè bo nyo ndè nè bè bo nci dè.

12

Ikuó ìì tukúnè onitipòkù wèè peíté

1 Kè ti Yiè nKuyie nní nsəké ku náañti kékéinnè Mɔyiisi ke dò: **2** Náké Isidayeeríbe ke tú:

Kòò nitipòkù peíté dənitidabire ò sǐntəmu kéntə kétuəkenè yewe yèyiekè, kéndònne ò õ nyúó nkə dòmmè. **3** Diyiè niínnì yiè bëe cãnté debire. **4** De kó difɔ̄nkúò kòò mbaà yewe sipísítäati nè yetääti kòò né na kewenke. De kó yewe mieke ò báá kááké dëè cᾶä nkə tú n kpere, ò me mbáá kɔte n taummè tou, kém̄baanè de kó yewe bo deèmè.

5 Kòò me mpeíté dənitipobire nde ò sǐntəmu kéntə kétuəkenè seménnì bëdëbè kéndònne ò õ nyúó nkə dòmmè. De kó difɔ̄nkúò kém̄baa yewe sipísikuò nè yekuò kòò né na kewenke.

6 Kè de kó yewe pëëtē, kè dənitidabire nde yoo dənitipobire, wèè tɔní dipedabii dìì mòké dibenni dìmáà, ò yó n kùo dì kétuɔ, kédúó nyikuó nìùtì metaummè tou bòrìnùù, kewaánnè dikpetinónkperi yoo tenónkpete tèè yó ntú mewénkùmè kpete. **7** Kè ikuó nìùtì dè nni mbənkε, kédɔà mewénkùmè kó ikuó kòò wenke.

Ikuó ìì tukúnè ìnyi onitipòkù wèè peíté dənitidabire yoo dənitipobire.

8 Kòò í na ke bo pété dipedabii wèè waá nyekpetinónkperé yèdëè yoo sinónkpeé, kè témáà ntú bë yó n féúté tè kétuɔ, nkè tetetè ntú mewénkùmè kpete. Kè ikuó nìùtì ò dòò mewénkùmè kó ikuó kòò naá nwèè nòùtè feité.

13

Bè bo mbeí dè tikòntì pī nwe

¹ Kè ti Yiè nKuyie nyié kébéinnè Møyiisi nè Anoo ke dò: ² Kè dimutiri marì yènní onìtì kòntì ke dò ntècètè yoo tinaandotì, kè di sô ndè dò ntikòntì, dí ò kòtenè ikuó niùtì Anoo borè, yoo o bí ikuó niùbè kóò mòù borè. ³ Kè ikuó niùtì wénté de kó mumommú mòù bo o kòntì ūnkè kè dèborè kó ticítì cèete ke peike, kè dèborè sâke naá ntèfòtè, tikòntì nti ò mòmmè, ikuó niùtì ò nàké ke tú o mòmmú tú musimmù mmu. ⁴ Kè dè me ndò nde kó diciitirì péi máà ndi, bá dèborè í do ntèfòtè, bá ticítì í peike, ikuó niùtì ò cânné omáà kè dè dò yewe yèyiekè. ⁵ Diyiè yiénnì yiè kòo wëte kóò wènté, kòò sô nde kó mumommú baà dò mmu dòntì ke í pèkè, wèe wëte kóò kànné kè dè dò yewe yèyiekè. ⁶ Kòo wëte kóò wènté diyiè yiénnì yiè, kòò sô nde tòñke ke í pèkè, wèe ò nàké ke tú o mòmmú í tú musimmù. Dè tu tecètè nte cénkoo, wèe óuté o yààtì máà ndi kewenke. ⁷ Kè ikuó niùtì ò nàké ke tú o mòmmú í tú musimmù, kòò ítôo kè dè kó tewüñtè pèkè, wèe wëte kébenke omáà ikuó niùtì. ⁸ Kòo ò wènté kòò sô nde kó tewüñtè pèkè, wèe ò nàké ke dò: A mòmmú tú tikòntì nti, a sîntemu.

⁹ Kè tikòntì feité òmòù, bëe ò kòtenè ikuó niùtì borè. ¹⁰ Kòo ò wènté, kòò sô ndinútirì marì ãnné o kòntì, kè ticítì wüñté dèborè kè dè tòtè. ¹¹ De kó mumommú ò bimu. Ikuó niùtì ò nàké ke dò ò sîmmu, ò báá benné kóò cânné omáà borè ke bo ò wènní ò sîmmu. ¹² Kè dè kó inútibí me mpitè o kòntì timoù ūnkè, o yuu nè o naàcèio, ikuó niùtì bo na kewénté dèè kó dimàà. ¹³ Kòò wènté ke sô nde kó

muməmmú bo o kɔ̄ntì timəu ndi wèe ò nàké ke dà ò í s̄l. Ke yé o kɔ̄ntì timəu tiì peikemè, ò í s̄l. ¹⁴ Kè dè me mboní ke dèmarè tɔ̄té ke naá ndemənnè ò s̄intemù. ¹⁵ Kè ikuó niùtì wènté de kó ditótíri wèe ò nàké ke dà ò s̄immu, tikɔ̄ntì nti. ¹⁶ Kè de kó ditótíri wète ke peike wèe yà ikuó niùtì. ¹⁷ Kòò ò wènté kòò s̄s nde kó ditótíri peike wèe ò nàké ke dà o məmmú í tú mus̄immù, ò í s̄l.

¹⁸ Kè dè me ndò ndinútíri diì yè òməù ke miéte. ¹⁹ Kè dimutiri dii me nhānné dinútíri do borè, ke dà kēmpéì ke wète ke wūñ, de yiè mbenke omáà ikuó niùtì. ²⁰ Kòò ò wènté, kòò s̄s ntikɔ̄ntì dà kēnaá ntefɔ̄tè deborè ke ticìtì peike, wèe ò nàké ke tú: Muməmmú s̄immu muù dà kēfeité dinútíri do yè dè. ²¹ Kòò me nhò wènté ke s̄s nticìtì í peike, tikɔ̄ntì me nyí naá ntefɔ̄tè deborè ke dè dà kēceetè, weè ò kànnè ke dè dà yewe yèyiekè. ²² Kè mù p̄kè o kɔ̄ntì wèe ò nàké ke tú de kó muməmmú tú mus̄immù mmu, tikɔ̄ntì nti. ²³ Kè dè me ndò ndè í p̄kè o kɔ̄ntì ūnkè, dinútíri kó kufíèkù nku, wèe ò nàké ke dà ò í s̄l.

²⁴ Kè dè me ndò nhòməù weè còúté ke dinútíri yè de kó kuhāātòntònkù ūnkè, ke wète ke dà kēnwūñ, ke dà kēmpéì yoo dè péì, ²⁵ ikuó niùtì ò wènté, kòò s̄s nticìtì dà kēpeike yoo tikɔ̄ntì dà kēnaá ntefɔ̄tè deborè, tikɔ̄ntì tiì ò p̄i. Ikuó niùtì ò nàké ke dà o məmmú tú mus̄immù mmu, ò s̄immu. ²⁶ Kè dè me ndò nyikuó niùtì ò wènté ke s̄s nticìtì í peike deborè, tikɔ̄ntì me nyí naá ntefɔ̄tè deborè ke cèete ke peike, wèe ò kànnè ke dè dà yewe yèyiekè. ²⁷ Diyiè yiénnì yiè wèe wète kó wènté, ke dè kó tewūñtè p̄kè, wèe ò nàké ke dà o məmmú tú mus̄immù mmu, ò s̄immu,

tikòntì nti. ²⁸ Kè dε kó tewǖstè mε nyí deuke, kε dò ntεdòntì kε pètìnkε dó kέceete, muhā̄ mmuù ò còúté kε dè dó kέpeike, ikuó niùtì ò nàké kε dò o məmmú í tú mus̄mmù, kuhā̄təntənkù kó kufíèkù nku.

Yeyukɔ̄rè kó muməmmú

²⁹ Kè yεmuə nhānné onitidòù yoo onitipòkù yuu yoo o kúónnì: ³⁰ Ikuó niùtì wénté dε kó dεmənnε, kòò s̄ ndè dó kέnaá ntεfɔ̄tè dεborè, kε ticìtì wǖsté kε yε ntima tima, wèe ò nàké kε dò o məmmú tú mus̄mmù mmu, yeyukɔ̄rè kó muməmmú mmu yoo dikúðnnì kōmu. ³¹ Kè dè dò nyikuó niùtì ò wènté kε s̄ nyeyukɔ̄rè í ãnné tefɔ̄tè dεborè yoo tiyùtì í sàute, wèe ò kànnε kòò dò yewe yεyiekè. ³² Diyiè yiénnì yiè kòò ò wènté kòò s̄ ndε kó muməmmú í p̄kε tiyùtì mε nyí wǖsté, dè mε nyí naá ntεfɔ̄tè dεborè, ³³ omuəntii kuó kέsoó ndε kó dibòrì kε ikuó niùtì yié kóò kànnε kòò dò yewe yεyiekè. ³⁴ Diyiè yiénnì yiè kòò ò wènté kε s̄ mmù í p̄kε, dè mε nyí naá ntεfɔ̄tè dεborè, wèe ò nàké kε dò ò wenkεmu, kòò óú o yààtì kέwenke. ³⁵ Kòò mε nhóú o yààtì kε dè kε dε kó muməmmú p̄kε. ³⁶ Ikuó niùtì wéte kòò wènté kòò s̄ ndε kó muməmmú p̄kε kε tiyùtì wǖsté ò s̄mmu. Ikuó niùtì báá benné kénwéí tiyùtì bo wǖstémè. ³⁷ Kè mù í tòtε, kε baα dò mmudòntì. Kè tiyusòùtì yε, ò miétemu, ò í s̄. Ikuó niùtì ò nàké kε dò: A í s̄.

³⁸ Kòò nitidòù nwe yoo onitipòkù, kòò s̄ nho kòntì ãnné tεpεítè. ³⁹ Ikuó niùtì ò wènté. Kè dε kó tεpεítè dò ntεdòntì kε í cέete, mùmamù í ò dò ntεpεítè tεè cέnkε ãnné o kòntì, ò í s̄.

Meyukánkámmè

40 Kòo nìtì yuu fññ ò mòke meyukánkámmè mmε, ò í sñ. **41** Kòo tñnnì kó tiyùtì tiì më nfññ meyukánkámmè mmε ò í sñ. **42** Kè diciitirì marì më nhånné mεè yukánkámmè miεke, kòo bɔri ndi yoo o tñnnì ke dó kémpéì ke wète ke dó kénwññ, tikàntì nti. **43** Ikuó niùtì ò wènté, kòò sñ ndiciitirì ãnné o bɔri yoo o tñnnì, ke wète ke dó kénwññ, kòò sñ ndè dò ntikàntì, **44** dikònnì ndi, ikuó niùtì ò nàké ke tú ò sñmmu, tikàntì tiì pñ nho yuu.

45 Kè tikàntì pñ nwè ndáátì tiyààtì tiì kérí ke yóu kòò yùtì yéké kòo nkånké o nucítì, ke pñekù ke tú: N sñmmu! N sñmmu! **46** Kè dë kó mumømmú kpaá koò bo yèè we miεke ò yó sñmmu, ò bá mbo Isidayeerië karì, ò mbo mekentímè.

Tiyààtì bo pññtimè

47 Kè tiyààtì bè dùòkenè ti tipecítì yoo mupaàkonkperímù kè tì pññti. **48** Kè dë tu kuyààkù yoo kuyaàdåndátinkù nku bè dùòkenè kù tipecítì yoo mupaàkonkperímù, kè dë më ntú kukønkù nku yoo kunenkù makù bè dòònè kù kukønkù, **49** dëè pññti kuyààkù ñnkè yoo kukønkù yoo kuyaàdåndátinkù yoo kunenkù kukønkù køku ñnkè, kè dë dò mménòønnúò nyoo dë dó ké nwññ, bëè dë bënké ikuó niùtì. **50** Kòo wénté dë kó kunenkù pññti dë, ké kù døú nkumáà kè dë dò yewe yèyiekè. **51** Diyè yiénnì yiè kòò sñ ndè pëkè dë kó kuyààkù ñnkè yoo kuyaàdåndátinkù yoo kukønkù yoo kunenkù makù bè dòònè kù kukønkù, bá kè dë kó kunenkù tu kùù botí dë í yóó dëè, dë kó kunenkù sñntemu. **52** Ikuó

nìùtì tuo nde kó kuyààkù, yoo kuyaàdándátínkù kùù dùòkenè tipecítì, yoo mupààkonkperímù, kè dè me ntu kukònkù kó kunenkù makù nku, bá kè kù tu kùù botí ke né püüti dè í yóó deè bëe kù tuo.

⁵³ Kè ikuó nìùtì me nsô ndèè püüti dè í pëkè kuyààkù yoo kuyaàdándátínkù yoo kunenkù bë dòònè kù kukònkù ku ìnkè. Bá kè kù tu kùù botí, ⁵⁴ wèè duó nkè bëe kù òúté kòo kù dòú nku máà borè, kè dè dò yewe yèyiekè. ⁵⁵ De kó difònkúò dèè püüti kè dè baa dò nde dòntì ke í pëkè, de kó kunenkù sîmmu, wèè kù tuo. Bá kè kù püüti ku ìnkè yoo ku mièke. ⁵⁶ Kòò me nsô mbè kù òú kè dè dò këdee è kánté, wèè këté de kó dibòrì. ⁵⁷ Kè dè me ndò nkù sôo nkè püüti kupíkù tekù dë kó kuyààkù ìnkè yoo kuyaàdándátínkù ìnkè yoo kunenkù bë dòònè kù kukònkù ku ìnkè, dè tùòtìmu, wèè kù tuo.

⁵⁸ Kè bë me nkù òúté ke dèè kè dè ténkè í wëténí bëe yíé kë kù òúté. De kó difònkúò kù í sî.

⁵⁹ De kó ikuó tukúnè tiyààtì tì püüti tìnti, tì dùòkenè tipecítì yoo mupààkonkperímù yoo kuyaàdándátínkù yoo kunenkù tekù makù bë dòònè kù kukònkù. Bá kè kù tu kùù botí. Dëè yó nte kë bë níí na këbate kùù sî nnè kùù wenni.

14

Bë bo wénkùnnè mëè botí tikòntì pï nwè

¹ Kè ti Yiè nKuyie mbéinnè Møyisi ke dò: ² Ntë ikuó di níí yóó tünne ì kewénkùnnè tikòntì pï nwè. Di níí ò kòténè ikuó nìùtì borè, ³ kè ikuó nìùtì yènní Isidayeeribé karì kóò wèñté. Kòò ò wèñté ke sô nhò mièté, ⁴ wèè duó nkè bëe waanní sinòo sìdésì bë n feu

sì, bè yóó wénkùnnne wè kpéí, nnè sétìrì kó kudóú nè tipecítì tìi tò mmewüñ nnè isópù kó tifáàtì. ⁵ Kè ikuó niùtì duó nkè bëe waá ndibuu tiyaatì kperi kéãnné menésààmè di miékë kë n féúté tenàtè temáà me ũnkè. ⁶ Kòò dèè wèè túóté tenàtè tèè kpaá fòù nè sétìrì kó kudóú nè tipecítì tìi tò mmewüñ nnè isópù kó tifáàtì kë dè wënné demou nè tenàtè tèè kpaá fòù képøòtè bë fèúté tè menésààmè miékë te kó meyñ, ⁷ kémíté bë dɔ kewénkùnnne wè kuce meyiekè, kòo wenke ke ténke bá nsñ kòo fñinko tenàtè tèè kpaá fòù kë tèe puu kéta dikpáà. ⁸ Kè bë wènkùnko wèè óú o yààtì kékuó o cítì timou kewuo, ò ténke í sñ. Kòò dèè memme ò bo na kéta Isidayeerie karì ò me mbáá ta o tou ke dò yewe yèyiekè. ⁹ Diyiè yiénnì yie kòo kuó o cítì: O yùti nè o deènfè nè o nöncítì, o cítì timou cénke, kéóú o yààtì, kewuo. Ò ténke í sñ.

¹⁰ Diyiè niínnì yiè wèè waá nyepedabé yèdélé nè dipeserì dìi mòke dibenni dìmáà, kë dè nkpa kuyènkù, nè muyuo nsààmù bë yó m pã mù, cídóòbè bëwëi, kë mù àntenè meküjà ndítìrì kó dikéè. ¹¹ Kè ikuó niùtì wèè dòòri mewénkùmè kó ikuó kòo cónné onítì ò dò kewénkùnnne wè nè o pärè metaummè tou iikè. ¹² Kè ikuó niùtì túóté yepedabé kó dìmari kékéuté meyei nhütímù kpéí. Kòò dèè wèè túóté meküjà ndítìrì dikéè kë dè nni mbenke. ¹³ Ikuó niùtì weè yó n féúté dë kó dipedabii metaummè tou iikè, bë n feu dë meyei ncíémmè kpøyi nè bë tùò nyì. Dë kó feðfë ikuó niùtì weè yó nfë te, bë ñ ntemè meyei ncíémmè kofe. Bë fë nni mpamu. ¹⁴ Kè ikuó niùtì waá mmeyñ nkéfeté bë wènkùnko wè tofékérì youri, nè o nòuté youte kó dinómbídaà nè o naàcètè youte

kperí. ¹⁵ Kòò dèè wèè báúté o nòùtè cànkuté mèkùò, ¹⁶ képøòtè o nòùtè youte kó dinómbii marì kémítéte metaummè tou kuce mèyiekè. ¹⁷ Kòò dèè wèè pøòtè mèkùò mmèè kpaá o nòùtè miéké, kékfeté ò wènkùnko wè tofékéri youri nè o nòùtè youte kó dinómbidaà nè o naàcètè youte kperí, ò do feté dè meyei nhütímù kó feðfè kó meyññ. ¹⁸ Kòò dèè, mèkùò mmèè kpaá wèè mè waare ò wènkùnko wè yuu, kòò dòò mewénkùmè kó ikuó, metaummè tou ìlkè. ¹⁹ Kè ikuó niùtì féuté meyei ncíémmè kó feðfè kóò ùté meyññ, kòò dèè ò nè n féuté fèè yóó tuo. ²⁰ Kè bëe fè wènnénè muyuo mbè m pã mù kétuo, kòò dòò meyei ncíémmè kó ikuó. Ò ténké í sñ.

Tekòntè tèè cünnì tè bo waá ndè kè bëe tè wénkùnne

²¹ Kòò me ntú ocíri nwe, wèè waá ndipedabii dimáà meyei nhütímù kpéí, kè bëe dì féuté ké m benke kóò dòò mewénkùmè kó ikuó, kewaaannè muyuo nsààmù cídóòbè bëtäati ké mù àntenè mèkùò mbè yó m pã mù yuo mmu kényénè mèkùò ndítìri dikéè. ²² Kòò waánnè sinónkpeeé sìdésì yoo yekpetinónkpedípàà nyèdéè. Kòò na ke sì pëté, témáà ntú bë yó n féuté tè meyei ncíémmè kpéí nké n féuté teteté kétuo. ²³ Diyiè niínnì yiè ndi, ò yóó dè tónímè keduó nyikuó niùtì metaummè tou ìlkè mewénkùmè kpéí. ²⁴ Kè ikuó niùtì túóté dipedabii meyei ncíémmè kpéri nè mèkùò ndítìri dikéè ké dè nni mbenke metaummè tou ìlkè, ²⁵ kékféuté dë kó dipedabii meyei nhütímù kpéri, képøòtè meyññ nkékfeté bë wénkùnko wè tofékéri youri nè o nòùtè youte kó dinómbidaà nè o naàcètè youte kpéri, ²⁶ kécíú nho nòùtè cànkuté kékbaúté mèkùò, ²⁷ ké mè

pòòtè kémíété m̄taummè tou kuçe m̄eyiekè, ²⁸ ké m̄e feté ò wèníkùnko wè tofékérì youri nè o nòùtè youte kó dinómbidaà nè o naàcètè youte kperi, ò do feté dè meyei nhütímù kó feñfè kó meyñ, ²⁹ kédeè, m̄ekùò mmèè kpaá o nòùtè mieke wèe m̄e waare ò wèníkùnko wè yuu kóò dòò mewénkùmè kó ikuó mí ndi Yiè nKuyie n taummè tou iikè. ³⁰ Sinónkpeé sidési sinsi kó tèmatè yoo yekpetinónkperé yèdé kó dímarì ò na ke pèté dè. ³¹ Kè ikuó niùtì n féúté témáà meyei ncíémmè kpéí, ke n féúté tetetè kétuo nkéwénnénè muyuo mbè m pā mù nè ò na ke pèté dè, kóò dòò mewénkùmè kó ikuó, mí ndi Yiè nKuyie n taummè tou iikè.

³² De kó ikuó tukúnè tikàntì bo pñ nwè nwe kòò í mpèté ò dò nké na nwaá ndè kédòònè mewénkùmè kó ikuó.

Tecñetè bo pñütimè

³³ Kè ti Yiè nKuyie nni nsoké ku náañti kénáké Møyisi nè Anoø ke dò:

³⁴ Kè di tùòke dìù mènnì Kannahãã εì n yóó di duó ndì kë dí dì tiekè, kë n duó nkè sicéí di yóó tiekè sì kó tèmatè pñüti. ³⁵ Kè tecñetè yiè nkòte ke nàké ikuó niùtì ke yí: N yà n cíetè mieke nkè dèmarè femarife pñütimè. ³⁶ Ikuó niùtì duó nkè bëe denne tinentì de kó tecñetè mieke, kòò né na kéta ké tè wèñté. Kè dëe yie nkè dëe kó dimàà bo tecñetè kë dë báá sñntë, kë ikuó niùtì mu nyí kòte ke tè wèñté. ³⁷ Kòò tè wèñté ke sô nsifôõ ãnné imarí ïnkè ke dò mménóønnúò nkè wëte ke dò kénwûõ. ³⁸ Ò nyetiní dibòrì keduó nkè bëe tè kpetínné kë tè dò yewe yèyiekè ke kpetí. ³⁹ Kòò wëte diyiè yiénnì yiè kë tè wèñté kòò sô ntefñtè pëkè

imarí ũnkè, ⁴⁰ wèè duó nkè bèè dei yetârè yèè pûñti ké yè ùtôo diheì mânku bè uutoo dè desinnè, ⁴¹ kéduó nkè bèè kûrî tecîëtè mieke imarí kékou bè kûrî dè kédenne diheì mânku kétûtôo bè uutoo dè desinnè. ⁴² Kè bèè waá nyetârè teyè kékanné bè dei yè kó yefôtè kékbi tibítì tetì.

⁴³ Kè bè dèite yetârè ke kûrî dèè pûñti ke bi tibítì tetì, kè dè wëte ke feíté tecîëtè mieke. ⁴⁴ Ikuó niùtìi wëte ké tè wènté, kòò sô ndè pëkè dè í yóó deè, de kó tecîëtè sîmmu. ⁴⁵ Bèè tè pùo nké koú te tââ nnè te dei nè te bíti kédenne diheì kétûtôo bè uutoo dè desinnè.

⁴⁶ Kè wèè ta de kó tecîëtè tè kpaá kpetí dìi mònni ò sîntemu de kó diyiè kénto kétuôkenè kuyuoku, ⁴⁷ kè wèè duó te mieke yoo ò di te mieke wèè óú o yàatì.

⁴⁸ Kè ikuó niùtì me nkòte ke wènté ke sô ndè í pëkè nè bè tè bimè ke dèè, wèè bëi nke dò: Tè í sî, ndèè do pûñti dè dèèmu.

⁴⁹ Kè te yiè nwaá nsinòo sìdésì nè sétìri kó kudoú nè tipecitì tìi to mmewûò nnè isópù kó tifââtì ké tè wénkùnnè. ⁵⁰ Kè ikuó niùtìi ânné menésààmè tiyaatì kó dibuu mieke, kékfèúté tenòtè temâà de mieke, ⁵¹ kedeè kétûóté sétìri kó kudoú nè isópù kó tifââtì nè tipecitì tìi to mmewûò nnè tenòtè tèè kpaá ke fòù, képøòtè tenòtè bè fèúté tè menésààmè mieke te yî, nkémíétè tecîëtè kuce mèyiekè. ⁵² Ò dòò dìi mònni tecîëtè mewénkùmè kó ikuó nè tenòtè ò fèúté tè menésààmè mieke te kó mèyî nnè sétìri kó kudoú nè isópù kó tifââtì nè tipecitì tìi to mmewûò. ⁵³ Kòò dèè wèè fñinko tenòtè tèè kpaá ke fòù diheì mânku kè tèè ta dikpâà. Bè dòò dìi mònni mewénkùmè kó ikuó ke dèè tecîëtè ténke í sî.

⁵⁴ Dε kó ikuó tukúnè tikòntì nè yeyukòrè ūnkè kó mumommú mmu, ⁵⁵ nè tiyàtì nè sicéi dè bo püütimè. ⁵⁶ Nè yenúútè bo da yémè nè tecètè bo da pímmè nè diciitirì bo ãnnémè a kòntì ūnkè. ⁵⁷ Dε kó ikuó iù yó mbaatì dèè sī nnè dèè í sī. Tikòntì nè dèmarè bo püütimè kó ikuó nyi.

15

Dèè bo sǐnkùnne onitidòù

¹ Kè ti Yiè nKuyie mbaa nsoké ke náánnè Møyiisi nè Anoo kébéi nké dò: ² Nákénè Isidayeeríbe ke tú:

Kòo nitidòù mòù tùòti yefotè kè menie nyiè, dε kó menie nhò sǐnkùnnemu. ³ Nte dè yó nhò dòmmè ò mò nyèè we mieke: Kè menie nyiè yoo me í yiè ò sǐmmu. ⁴ Kòò duó dìi dòù ūnkè dì sǐntemu, kòò kàri dìi kàri ūnkè dì sǐntemu. ⁵ Kè wèè kàáké dε yiè ndòù wèè óú o yàatì kewuo, ò sǐntemu dε yiè kéntò kétuokènè kuyuoku. ⁶ Kè wèè kàri dikàri ò kàri dìi ūnkè wèè óú o yàatì kewuo, ò sǐntemu dε yiè kéntò kétuokènè kuyuoku. ⁷ Wèè kàáké dε yiè nwèè óú o yàatì kewuo, ò sǐntemu dε yiè kéntò kétuokènè kuyuoku. ⁸ Kè dε yiè ntíüté òmòù, ò me ntíüté wèè óú o yàatì kewuo, ò sǐntemu dε yiè kéntò kétuokènè kuyuoku. ⁹ Kòò kòri mucèmmu ke kari dìi sãnkàri dì sǐntemu. ¹⁰ Kè wèè kàáké kunenkù makù ò yàkè kùù ūnkè, ò sǐntemu dε yiè kéntò kétuokènè kuyuoku. Kè wèè tùóté dε kó kunenkù wèè óú o yàatì kewuo, ò sǐntemu dε yiè kéntò kétuokènè kuyuoku. ¹¹ Kè dε kóo nìti kàáké òmòù ke í nìte, ò kàáké wèè óú o yàatì, ò sǐntemu dε yiè kéntò kétuokènè kuyuoku. ¹² Kè dε kóo nìti kàáké

kunenkuì tiyaatì kəku bèe kù pòntε, kè kudəú kəku mε nní nku bèe kù εitέ.

¹³ Kè dè yiè mmiεtē ò mbaà yewe yèyiekè ke né na kewenkε. Wèe óú o yàatì nè menie mmèè püñ nke né wenke. ¹⁴ Diyiè niinnì yiè kewaaá nsinónkpeeé sildési yoo yekpetinónkperípàà nyèdēè, kε dè tənì keduó nyikuó niutì metaummè tou bòrìnùù. ¹⁵ Kòo túoté témáà kέkuo meyei nhütímù kpéí, kétúoté teteté kέkuo kétuo nkóò dòò mewénkùmè kó ikuó kòo wenke.

¹⁶ Kòo nitidòù duó ke yēnke omáà wèe óú o yàatì kewuo ò sñntemu de yiè kénto kétuokenè kuyuoku.

¹⁷ Kè tiyàatì nti yoo kε kukòñkù nku o tanie ndàrimè wèe dè óú, dè sñntemu de yiè kénto kétuokenè kuyuoku.

¹⁸ Kòo nitidòù duónè onitipòkù bèe wuo. Bè sñntemu de yiè kénto kétuokenè kuyuoku.

Dèè bo sñkùnnne onitipòkù

¹⁹ Kòo nitipòkù yúó nhò sñntemu ke dò yewe yèyiekè, kε wèe ò kàáké ò sñntemu de yiè, kénto kétuokenè kuyuoku. ²⁰ Kòo duó dì dòù dì sñntemu, kòò kari dì kari dì sñntemu. ²¹ Kè wèe kàáké o dòù wèe óú o yàatì kewuo. Ò sñntemu de yiè kénto kétuokenè kuyuoku. ²² Kè wèe kàáké kunenku makù ò kari kùù ñinkè wèe óú o yàatì kewuo, ò sñntemu de yiè kénto kétuokenè kuyuoku. ²³ Kè kunenku makù bo o dòù ñinkè yoo ò kari dèè ñinkè, kòò məù dè kàáké ò sñntemu de yiè kénto kétuokenè kuyuoku. ²⁴ Kòo nitidòù duónè onitipòkù ò yùó ndìì mònnì ò sñntemu ke dò yewe yèyiekè kòò duó dì dòù ñinkè dì sñntemu.

²⁵ Kòo nitipòkù yùó nkè dè pëëté de we kè tì mu nyí dèè, yewe yèè sɔɔté ye miéké ò baa yó nsí nhò õ nyúó nkè dè dòmmé mme. ²⁶ De kó yewe yèè sɔɔté ye miéké kòò duó dì dòù yoo ò kàri dìì kàri ìnkè, dì sǐntemu kéndònñè o yóntì kó yewe õ ndòmmé. ²⁷ Kè wèè kàáké o dòù yoo o kàri, wèè óú o yààtì kewuo, ò sǐntemu de yié kénto kétuokènè kuyuoku.

²⁸ Kòo yóntì còimmú ò mməké yewe yèyiekè ke né na kéwenke. ²⁹ Difyiè niínmì yiè kòo waá nsinónkpeé sìdésì yoo yekpetinónkperípàà nké dè tɔní kéduó nyikuó nìùtì metaummè tou bòrìnùù. ³⁰ Kòo kuɔ témáà meyei nhütímù kpéí nkékuo tetetè kétua mmetaummè tou iìlkè, kóò dòò mewénkùmè kó ikuó kòo wenke.

³¹ Dí náké Isidayeecribe kè bè níí ncié mbè sī nyèè we, bè báá ta n taummè tou bè yàà bo dì sìnkùnné kékú.

³² De kó ikuó tukúnè onitidòù wèè bo tuɔti wènwé yefatè kè menie nní nyiè nè wèè bo duó kékénké omáà, ³³ nè onitipòkù wèè yúó, nè onitidòù yoo onitipòkù wèè bo tuɔti yefatè kè menie nní nyiè, nè onitidòù wèè bo duónè onitipòkù ò yùó ndìì mònnì.

16

Meyei ncíémmè kó diyiè dierì

¹ Kè ti Yiè nKuyie nyíé kékéinè Moyisi. Dè do sõ nhAnoó bí idé kumu, iì do tòø ntihúúntì ti Yiè nKuyie ntaummè tou miéké nè muhää nsɔñtikoo kómu.

² De mònnì kè ti Yiè nKuyie mbéinnè Moyisi ke dò: Náké a kóó kótì Anoó ke dò n yë nhò bá ntaà metaummè tou yewe yemou ke fiiì kuyààkù fɔñkúò

metaummè tou fílkú dè, ò yàà bo kú, ke yé n nií yóó dè kòtoomè diwetirì mieke ké bè benke m máà.

³ Kòò nií tati metaummè tou wèè waá ndinqadaà meyei nhütímù kpéí, kewaaá ndipedaà ò yó n féuté dì kétua, ⁴ kédáatí dikoutéyaàbòri dìi dùjkènè mupaaàkonkperímù kénè de kó defetire kéboú mu kó fenaàkònfè, kéboú o yuu mu kó kuyaàbomboúnkù. Ikuó nentì nti, ò nií wuo ke né na ké tì ãnné. ⁵ Kè Isidayeeeribee ò duó nyebòdakè yèdéè meyei nhütímù kpéí nnè dipedaà dímáà ò yó n féuté dì kétua.

⁶ Kè Anoà keté ké n féuté dinaadaà o mómmuo nhò kó meyei nhütímù kpéí nnè o cíetè kòbe kòmè, ⁷ kedeè kétuóté yebòdakè yèdéè ké yè cònné metaummè tou bòrinùù, ⁸ kétãú téte kéyà dìi yó ntú n kpéri nè bè yóó fílko dì kè dìi ta dikpáà. ⁹ Kè Anoà n féuté n kpéri meyei nhütímù kpéí, ¹⁰ kétuóté bè yóó tanné dì dikpáà kécónné metaummè tou iikè, kédòò meyei ncíémmè kó ikuó kedeè kè bëe dì tanné dikpáà teðontè.

¹¹ De kó difònkúò kétuóténí dinaadaà o mómmuo nho yei nhütímù kpéí nnè o cíetè kòbe kòmè kpéí nké dì nni mbenke kédòò meyei nhütímù kó ikuó ké dì nni nféuté. ¹² Kòò dèè wèè túóté tesøosékébuute, kékouté yehääkùù ndiwüñtònni dìi bo metaummè tou iikè kéanné de mieke, kéyéte tihúuntì dinacekutiri mèdémè, ké dè tanné demou metaummè tou kó kufáá nkuyààkù kpetí kù, ¹³ kétua ntihúuntì metaummè tou ikuó nentì ã dè iikè, kè kuyukúu dátínné di ñikè nè di pòkù, kè dè yie nkòò báá kú. ¹⁴ De kó difònkúò képòòtè dinaadaà kó meyñ nkémieté metaummè tou kó kupòkù diyè

yièní kèè bíékè mèmáà, di iìkè mèyiekè. ¹⁵ De kó difñnkúò ké n féúté kubotí kó meyei nhütímù kó dibødaà, kétanné di yñ nkuyààkù kpetí kùù fâá nkédøònè di yñ nhò do dòòmè dinaadaà kõmè kémíéte metaummè tou pòkù fñnkúò nè di iìkè, ¹⁶ kédøò meyei nhütímù kó ikuó kufâá mmieke. Isidayeeeribè caàrimè kpéí nnè be yetírímè n kpeti nè be caàrimè, ke múnkee me ndøò metaummè tou dimou ke yé di bomè benítibè bëè sñ mbe cuokè. ¹⁷ Òmøù bá mbo metaummè tou mièke ò tati dìi mònni ke bo døò meyei nhütímù kó ikuó, nè ò bo tamè kéyènnènní, kòò dòò o mómmua nho kó meyei nhütímù kó ikuó nè o ciëtè kòbe kõmè nè kubotí kõmè kpéí nke dèè. ¹⁸ Wée yènní kékote diwñštønnì dìi bo metaummè tou iìkè ké dì dòò meyei nhütímù kó ikuó, kewaá ndinaadaà nè dibødaà kó meyñ nkémíéte diwñštønnì bákè kéfité, ¹⁹ képøòtè o nòmbii de kó meyñ nkémíéte diwñštønnì kuce mèyiekè ké dì wénkùnnne Isidayeeeribè kó meyei mmèè do di sïnkùnnne.

²⁰ Kòò wènkùnnne dìi mònni metaummè tou kufâá nnè ditou dimou nè diwñštønnì ke dèè, bëè túóténi dibødaà dìi kpaá ke fòù. ²¹ Kè Anøo nòó nho nou di yuu ñikè nè Isidayeeeribè bëmou kó diyètìrì, kéyie mbe caàrimè nè bë yetírímè n kpeti, ké dì tou nde kó meyei nkédee ké dì duó nhonìtì bë tãäté wè kòò dì tanné dikpáà. ²² Kè dibødaà tò be yei memou kétanné dikpáà tédøntè ke dèè. ²³ Kè Anøo kote metaummè tou kédøite mupààkonkperímù kó tiyààti, ò do ãnné tì kétanné metaummè tou kó kufâá, ké tì døú ndeborè, ²⁴ kécómmú dibòrì bë tãäté

dì kéwuɔ́ kékéwëte kédáátí o yààtì tétì kékéyènní kékoté
ké n féuté fëɔ̄fë kétuo nké n féuté kubotí kofe kétuo,
kédəò meyei nhütímù kó ikuó, o mómmuo nho kpéí
nnè kubotí kpéí, ²⁵ kétuo nyiwüñ bë n kùo ì meyei
nhütímù kpéí nyi kó mëkùò ndiwüñtònnì īnkè.

²⁶ Wèè do tanné dibødaà dikpáà tedøntè kòò
ó o yààtì kéwuɔ́ ke né na kéta Isidayeeeribé karì.
²⁷ Dinaadaà nè dibødaà bë do n féuté dè meyei
nhütímù kpéí, nkétannè meyñ mmetaummmé
tou kédəò meyei nhütímù kó ikuó, bëe dè dènné
Isidayeeeribé karì kétuo nde kɔ̄ntì nè de maa nnè de
piti. ²⁸ Wèè dè tùo nwèé óó o yààtì kéwuɔ́, ke né na
kéta Isidayeeeribé karì.

²⁹ De yó ntú ikuó nyi di kpéí nsâà, dibenni tânkù
oyiénwé kó diyiè píínnì, di níí boú dinùù di báá pí
mmutømmú mamù, diheì yembé nè bëpøòbè dimou.
³⁰ De yiè ndi bë yóó di dæòmè meyei nhütímù kó ikuó
ké di wénkùnné di yei memou. ³¹ De yiè yó ndònne
teomþputè kpéri ndi di kpéí, kë di níí boú dinùù. De
kó ikuó yó mbomu sâà.

³² Ikuó niùtì bë cànńné wè koò còú mmekùò nkòò
couté o cice kó difftirì, weè níí yóó dáátí ikuó yààtì
mupaàkonkperímù kperti kédəò meyei nhütímù
kó ikuó. ³³ Weè níí yóó døò ikuó kékéwénkùnné
mettaummmé tou kó kufââ nnè di mómmou nè
diwüñtònnì weè níí yóó døò ikuó kékéwénkùnné ikuó
niùbè nè kubotí kumou.

³⁴ De yó ntú ikuó nyi di kpéí nsâà kë di níí ì døò
kuce memáà dibenni miëke. Isidayeeeribé bëmou kó
meyei nhütímù kpéí.

Kè Anoò dòò Moyiisi ò nàké tì timoù.

ISIDAYEEERIBE CÃÄMMÈ KE TÚ KUYIE NKÖBE

17

Mùù te kè Isidayeeeribe í dò nké nyo mmeyñ

¹ Kè ti Yiè nKuyie nni nsoké ku náaṇtì kénáké Moyiisi ke dò: ² Náké Anoò nè o bí nè Isidayeeeribe ke dò: Mí ndi Yiè nKuyie n tú:

³ Di mieke kòò mòù fèúté fenààfè yoo fepièfè yoo tebuötè di kari, yoo ò dè yènnè di kari ke dè fèúté, ⁴ kòò í dè kòtenèní metaummè tou iikè ke dè nni mbenke, dè doti o yuu ũnkè nke, di ò dènne Isidayeeeribe mieke. ⁵ Kè di ní dó ké n fèúté dè, dí dè tóní kédúó nyikuó niùtì metaummè tou bòrìnùù, kòò dè nni fié metaummè kpéí, ⁶ kécóú mmeyñ ndiwüñtònnì ũnkè dìì bo metaummè tou iikè kétuò mmekùò ndipànnì ndi dìì kó kufôñku n naati. ⁷ Di bá m bútínné kénfeu iwüñ sibøatenkaanì siì dò nyebôdakè. De kó ikuó yó mbomu sâà di kpéí nnè di yaàbío.

⁸ Á tì mbè nàké kè be kóò mòù yoo bëpòòbè bëè bë bonè, kòò mòù n fèúté feñfè ke tòa nyoo ò baa fè nni nfèútému, ⁹ ke í fè kòtenèní metaummè tou borìnùù, ke fè nni nfèúté bëe ò dènne Isidayeeeribe mieke.

¹⁰ Di mieke kè di kóò mòù di meyñ nyoo bëpòòbè bëè di bonè kè bëe kóò mòù mè di, bá mùù botí kó meyñ, m mieke bo ò yè, kè nh ò dènne Isidayeeeribe mieke. ¹¹ Ke yé mufòmmu bomè meyñ mmièke nke. De è te kè n yë ndí mmé ndøærinè ikuó diwüñtònnì ũnkè di yei nhütímù kpéí, kénfòù, meyñ mmé è ñ nte

kòo nìtìi wenke. ¹² Dëè te kè n tu díndi Isidayeeribé nè bëpòòbè bëè di bonè, di bá nyō meyñ.

¹³ Kè Isidayeeeri yoo opòò wèè di bonè, kòò kòtè kupaaawaá nké kùò tēhontè yoo tenòtè di yo ndè, wèè yóu kè de yñ nyè kòò mè dàtinné mutåá. ¹⁴ Kè yé bá dè de fòmmu bomè de yñ mmieke nké. Dëè te kè n tu díndi Isidayeeribé di báá di feñfè mafè kó meyñ, bá dè de fòmmu bo de yñ mmieke nké, kè wèè di meyñ mbèè ò deite Isidayeeribé mieke.

¹⁵ Bá wè diheì yiè nyoo opòò kòò di dèè ku, yoo musimmù pí ndè wèè óú o yàatì kewuo, ò sìntemu de yiè kéntò kétuokènè kuyuoku. De kó difònkúò ò téñké í sì. ¹⁶ Kòò me nyí òú o yàatì ò me nyí wùo de kó meyei mbo o yuu ìnké nké.

18

Kuyie nyetemè ti bo ndəunemè bëè í tú ti pobè nè bëè í tú ti daabè

¹ Kè ti Yiè Kuyie nní nsòké ku náañti kékéinné Møyisi ke dò: ² Náké Isidayeeribé ke tú n yé mmí ndi Yiè nKuyie mmü di te. ³ Di báá tünne Esibiti kòbe di do bo bëè cuokè be kó meborime nè Kannahåá n di kòrinè këè tenkè kòbe kòmè nè be kuó. ⁴ N di náké tì dí ntí mpí nké tū n kuó. Mí ndi Yiè nKuyie mmü di te.

⁵ Dí ntü n kuó nè n tannò, wèè dòòri n kuó nè n tannò dè yëmmè, weè yó nfòù. Mí ndi Yiè nKuyie mmü di te.

⁶ Di kòò mòù báá duónè nè wè bë tu meyñ mmemáà kòbe! Mí ndi Yiè nKuyie mmü di te.

⁷ Di miéke òmoù báá duónè o yõ, kékéñkùnné o cicé, ò báá duónè o yõ kéké o fei.

8 Di kóò məù báá duónè o cice pokù kóò fèìkùnné, o cice pokù nwe.

9 Òməù di miéké báá duónè o tāñ, kè bè wē mbé yō yoo bá kòo yō yanto kou nwe. Kè bè ò peité tecñeté yoo bè ò peité kupíkù makù, ò báá ò duónè.

10 Di miéké òməù báá duónè o biré kóo sapàà nyoo o kóo dapàà nkou, o mómmuə nho kóo sapàà nwe.

11 Òməù báá duónè o tāñ nè wè bè wē mbé cice, o cice biré nde, kòò tu o tāñ, ò báá ò duónè.

12 Di kóò məù báá duónè o cice tāñ, kè yé o cice nè o tāñ bè tumè møyñ mmémáà kəbe mbé.

13 Di miéké òməù báá duónè o yō nanté yoo o yō kóo kótì nè o yō bè tu møyñ mmémáà kəbe mbé.

14 Òməù báá duónè o cice nanté pokù, kè yé o cice nanté pokù nwemè.

15 Di miéké òməù báá duónè o biré pokù, o kóo dapàà mpokù nwe, ò báá ò duónè.

16 Di miéké òməù báá duónè o nanté pokù. O nanté pokù nwe, ò báá ò duónè.

17 Di kóò məù báá duónè onitipòkù məù kewéte keduónè o kóo sapàà nyoo o kóo dapàà mbiré, bè tu møyñ mmémáà kəbe mbé, dè tu isøke nyi.

18 Di miéké òməù báá túoté o pokù nanté yoo o kóo kótì, kòò pokù kpaá ke fòù kè bëe yante.

19 Di miéké òməù báá duónè onitipòkù ò yùá ndìì mònnì, ò sìmmu.

20 Òməù báá duónè otøù pokù, kòò ò duónè ò sìntemu.

21 Di miéké òməù báá féúté o biré dibøò Mødøki kétuə kécake n yëtìrl. Mí ndi Yiè nKuyie mmí di te.

22 Di miéké òməù báá duónè onitidjòù bè dounè mèè botí onitipòkù. Dè tu isøke nyi.

²³ Di miéké òməù báá duónè fε᷑fè késinkùnné omáà, onitipòkù me mbáá yóú kè fε᷑fèe ò duónè. Dè tu isóke nyí.

²⁴ Di báá sínkùnné dimáà nè de kó mēborime botí, yεbotè yéè bo di lìkè n yóó beti yé, yé me ndòò kε sínte. ²⁵ Dihéì di mómmɔnni kè dì sínte kè ndì poté, di yei nkpéí nkè dì tó di nítibè.

²⁶ Díndi mpí ndi náké tì nè n kuó. Dihéì yεmbè nè bεpòòbè bëè di bonè be kóò məù báá dòò de kó isóke.

²⁷ Kè yé bëè di niiténèní de kó dihéì miéké bë i ndòò, kè dihéì sínte. ²⁸ Kè di dòò de kó isóke dihéì múnke yóó di tómu dì tó mèè botí bëè di niiténèní. ²⁹ Kè wèè dòò de kó isóke botí, bëè ò dènné Isidayεeribe miéké.

³⁰ Mpínnè n kuó ke báá dòò de kó isóke bëè di niiténèní bë do dòòri i. Di báá sínkùnné dimáà. Mí ndi Yiè nKuyie mmíi di te.

19

Kuyie ndó ti mpí mmèè botí ku tómmú

¹ Kè ti Yiè nKuyie nni nsóké ku náañtì kébéinné Møyisi ke dò: ² Náké Isidayεeribe bəməu ke tú:

Mí ndi Yiè nKuyie mmíi di te, ndònné mpáií, kε yé n dòmmè páíí nwe.

³ Bá wè, wè ndé o yó nè o cice kéntú n di náké tì teom̄pùtè kó diyiè kpéí, mí ndi Yiè nKuyie mmíi di te.

⁴ Di báá duó ndimáà yεbəkè, di báá yiè ntimátì kéuté sibɔɔtenkaanìi, mí ndi Yiè nKuyie mmíi di te.

⁵ Kè di yó m pā fε᷑fè metaummè kpéí ndi fè nni mpā dè bo yiennémè kè n fè cɔuté. ⁶ Kè di fè nni nféúté di fè càáké de yiè nè dè bo wentémè, kè fè

kpaá ke tùòkènè diyiè tāánnì di fè tùo. **7** Kòò məù fè càáké diyiè tāánnì, dë yiè n ténke báá ò cōuté, dè ò sǐnkùnnemmu. **8** Kè wèè ì càáké weè tō dë kó meyei, nke yé ò í ì wèñté ke dò mbè ì nni mpã. Bèe ò dènnè Isidayeecribe miéké.

9 Kè di níí dèite di paa nkó tidiitì di báá taunnè tìi bo di paa mmànku, kè di dèite di diitì ke dèè di báá kónté kédérí. **10** Kè di me ntɔ̄ñ detie mbè tu dè fínyí dë bε nyε, di báá kónté kétānké yεbε yεè duò yoo dí dérí. Di níí yε yóú bεcřibè nè bεpɔ̄bè kpéí. Mí ndi Yiè nKuyie mmii di te.

11 Di miéké òməù báá yúúkú o kou, yoo wèè ò souté yoo wèè ò ciité. **12** Di níí báá parikè nè n yètìrì ke né soú, kè di dòò memme di càràrè n yètìrì ndi mí ndi Yiè nKuyie.

13 Di miéké òməù báá ciité otəù kēdi o kpere, ò me mbáá ò yúúkú, otɔ̄nti kó tiyeti me mbáá wenté di kóò məù borè. **14** Di miéké òməù báá sāá ndiɔ̄nnì, òməù me mbáá dɔú mmɛdíímmè kuyūñkù kó kuce miéké. Di nni ndé. Mí ndi Yiè nKuyie mmii di te.

15 Òməù báá beké tibeéntì meyei. Mebatimè bá mbo, òməù báá kónné ocři, òməù me mbáá yɔtε okperì. Bá wè ò níí beké tibeéntì tì dò nwèè tì beké mèè botí. **16** Di miéké òməù báá wátí o kou, òməù báá tou nho kou tináańtì kénte kè bëe ò kùo. Mí ndi Yiè nKuyie mmii di te.

17 Òməù bá nníí nho kou təù, kè dè né dò nhá ò kpannè, a báá yóú a bo ò kpannèmè kè dèè yie nkàà báá tō meyei mmamè. **18** Di miéké òməù báá peite yoo ò nhu o kou medòmmè, bá wè, wè ndó o kou təù ò dò mèè botí omáà. Mii tu di Yiè nKuyie.

19 Di ntū n kuó, òməù di miéké báá yóú kòo wūj ìì cǎá nkubotí kē ìì deke itəbè, òməù báá bustí kupaku kùmáà idibotí ìdéì ìì cǎá. Òməù di miéké níí báá dáatí tiyàatì tìì dùòkēnè mupaakkómmú mùù cǎá nyibotí.

20 Kòò məù duónè kudaakù, kē dè ső nhòməù kù cē, ò mē mmu nyí wètē ke kù donté ku yiè mborè ku yiè mmē mmu nyí kù fññ, nwèe yetí kēfóó, mbè mē mbáá bē kùø, ke yé ò do kpaá túmè kudaakù nku. **21** Wèe waá ndipedaà meyei nhütímù kpéí, kē dì kàtenèní metaummè tou bòrinùù. Meyei nhütímù kó feðfè nfé. **22** Kē ikuó niùtìì dòò dē yiè mmeyei nhütímù kó ikuó kē nh ò cié mmeyei nhò dòò mè.

23 Kē di ta dìì mònnì Kannahāññ kó diheì ke fññkú detie nde botí dē botí dëè peí, dē peí yéè bē yó ntú yesñnye nyé di kpéí yebie nyetäati di bá nyé yo. **24** Dibenni naannì kē dí ãnné dibanni kē n dounnè mutɔmmú kē yé nni mpã yeməu. **25** Dibenni nummurì ndi di yóó dimè dē bē, kē yé dëite kē yé ntú di kpøyε. Mí ndi Yiè nKuyie mmüì di te.

26 Òməù báá cááké feðfè bē í fèúté fè kē fe yññ ncòú. Òməù bá mpãñ yoo wè ndəɔri denitinònkperε. **27** Di níí báá kuó kécíúté, di mē nníí báá kuó di nucitì kesoó nfedeeñfè. **28** Di níí bá ndəɔri ikusié ke yóú dimáà, di bá ndóú dimáà. Mí ndi Yiè nKuyie mmüì di te.

29 Òməù báá duó nho bire tebɔɔc̄eté kénte kē dëe tünne yebökè, kénte kē diheì diməuu nde dounè kē dəɔri isəke kpere. **30** Dí ntū ndi nàké tì teomþputè ũnkè, kémmodke metaummè tou kó kufɔwaá.

31 Di bá nkɔrì bëè bourí tinùbootì nè bəpãabè borè, dē di sïnkùnkomo. Mí ndi Yiè nKuyie mmüì di te.

³² Kòo kótì níí tùòkèní á íté kóò feí ndikàrì kéndé odakótì nè dëè miékë nkë di bo bënkëmè ke dò ndi n dé, mí ndi Yiè nKuyie.

³³ Kòo pòò kòtení ke di bonè di bá nhò cií. ³⁴ Opòò wèè di bonè dí nhò wùo nkë dò ndi kou, ké nhò dá di dá mèè botí dimáà, ke yé di múnke do túmè bëpòòbè mbé Esibiti. Mí ndi Yiè nKuyie mmíi di te.

³⁵ Di dòòrìmè ntú mèè wènni dëmou miékë. Ké di dó dìi mònnì kébenné dëmarè de pëkùmè yoo de céékù dí benné kë dè nwenni. ³⁶ Di biepee né di cídòòbè dè níí ntú dëè wènni, kë dí benné kë dè nwenni. Mí ndi Yiè nKuyie mmíi di te, ke di dènnení Esibiti.

³⁷ Dí mpíi n di náké tì timou né n tié nyimou, kéndòori dè yëmmè. Mí tu di Yiè nKuyie.

20

Kuyie nyí dómè tí nfeu yeboké

¹ Ké ti Yiè nKuyie nyié kénáké Moyiisi ke dò: ² Náké Isidayee ribe ke tú, kë di kóò mòù yoo opòò wèè di bonè kòò fèúté o bire dibòò Mëdëki bëe ò kùo. Dihéi yembèe ò bùótí yetárè kékua. ³ Kòò mòù mè dòò mí m mómmuò m miékë yóó ò yëmu, kë nh ò dènné o këbe miékë. Ke yé ò fèútémè o bire dibòò Mëdëki ke sënkùnné mëtaummè tou, ke càke n yetisààrì. ⁴ Ké dihéi yembè bùútóo de kpëti, ke í dó kóò kùo. ⁵ Mí m mómmuò mmíi miékë yóó ò yë, wenwe né o fuku kumou, kë m bë dènné be këbe miékë, né bëè kó dimàà ò tünne ke fié de kó dibòò.

⁶ Ké wèè bütínné mí ndi Yiè nKuyie nkë kòrì bëè bourí tinubootì nè bëpâabè borè, m miékë yóó ò yëmu kë nhò dènné o këbe miékë.

7 Ncāānnè kε dò mpái páí mí ndi Yiè nKuyie mmii
di te.

Kuyie nkuá yete dè

8 Dí ntū n tié nkε ndɔɔri n yëmmè mí ndi Yiè
nKuyie mmii di tāātē kε di cāā.

9 Wèè sāā nho cice yoo o yō bëe ò kùo. Ò kùo omáà
ndi kε yé o sāāmmè o cice nwe yoo o yō.

10 Kè wèè duónè otɔù pokù bëe bë kùo bëdë,
wenwe nè de kóo nitipòkù.

11 Kòò məù duónè o cice pokù bëe bë kùo bëdë
wenwe nè de kóo nitipòkù. Bè kùo bëmáà ndi.

12 Kè wèè duónè o bire pokù ò dòò isøke nyi bëe bë
kùo. Bè kùo bëmáà ndi.

13 Kòò məù duónè onitidòù bë døunèmè oni-
tipòkù, bë dòò isøke nyi, bëe bë kùo bëdë. Bè kùo
bëmáà ndi.

14 Kòò məù po onitipòkù kε wëte ke tùóté de kóo
nitipòkù yō, isøke nyi bëe bë cōu nwenwe nè de kóo
nitipòkù këdeite isøke di cuokè. Bè kùo bëmáà ndi.

15 Kòò məù duónè feɔfè bëe ò kùo kékoo de kó feɔfè.

16 Kòò nitipòkù məù yóu kε feɔfè ò duónè bëe ò kùo
kékoo nè de kó feɔfè. Dè kùo demáà ndi dedé.

17 Kòò məù puoke o tāā kε bë cāā mbë yō yoo bë
cāā mbë cice, kòò ò duónè ifei kpere nde. Bëe bë dëite
bë botí këbe miekë bá wë kòò nwúó, de kó meyei
mbo bë yō ūnkè nkε.

18 Kè wèè me nduónè onitipòkù ò yùó ndìì mənnì,
ke yà o yántì bëe bë dënnne Isidayee ribe miekë. Ke yé
bë yëmèmu bëdë ò yùómmè ke duó.

19 Ômoù báá duónè o yō nantè yoo o yō kóo kótì
yoo o cice tāā. Di tú meyñ mmèmáà këbe mbë, kòò

mè dòò bëè yóó tò dë kó meyεi. Wèè mè dòò wenwe nè ò duónè wè bë tò bëdë ndi dë kó meyεi.

20 Kë wèè puoke o cice nantè pokù yoo o cice kóo kótì kou bëdë bëè tò dë kó meyεi. Bë bo kú bá bë í mòòtë dëbire.

21 Wèè puoke o nantè pokù yoo o kóo kótì pokù ò sǐnkùnnë omáà ndi, bë báá pété dëbire.

22 Dí mpř n di nàké tì timoù nè n tié nkéndɔɔri dë yë mmù kë dëè yie nkë diheì n di kɔrinè dì báá di t̄.

23 Di báá tūnne ibotí n yóó betì ì dë kó diheì miεke ì borime, bë me ndòò kë m bë p̄. **24** N di nàkemu ke tú:

Mñ mómmuɔ nyóó di duó ndë kó këtenkë,
menaamiè nnè mecekùò ndë p̄ñkë nkë.

Mí ndi Yiè nKuyie mmñ di te ke di cǎnné nè ibotí teì.

25 Mbaàtinè tūnké iwññ, n yë ndí nyo nyì nè n yë ndí nci ì. Di báá di n yë ndí nci kùù wanwankù yoo tèè nàtè yoo dëè bambaànnè késinkùnnë dimáà.

26 Ndònnè páíí, kéncáá nkë tú n këbe, ke yë mí ndi Yiè nKuyie ndòmmè páíí nwe, kë mñ di cǎnnénè ibotí teì, kë di bo ntú n këbe.

27 Di miεke kòo nitidòù mɔù yoo onitipòkù tu opañ yoo ò boorí tinubootì, bëe ò bùstí yetárré kékua. Ó kùo omáà ndi.

21

Ikuó ìì tukúnè ikuó nìùbè

DÈÈNNÌ: Ikuó nìùbè bo nci dë

1 Kë ti Yiè nKuyie nní nsəké ku náaṇtì kénáké Møyisi ke dò: Náké ikuó nìùbè Anøø bí ke dò:

Ikuó niùtì məù báá tóónnè o cǐ́etè kóo cií məù késinkùnne omáà. ² Kè dè sàà í tú o cǐ́etè kou mómmuɔ nwe. O cice yoo o yɔ̄ yoo o bire yoo o nantè yoo o kóo kótì. ³ Nè o tãū wèè kpaá tecǐ́etè ke mu nyí yíétté onitidòù ke yé ò mu nyí yenkemè, ò bo na kóo káké. ⁴ Wenwe wèè ni benítibè, ò báá dò dè ci o cǐ́etè miɛke késinkùnne omáà.

⁵ Ikuó niùbè níí báá fenté fenté tiyùtì bε yɔ̄ ũnkè, yoo bεe kuó bε nucitì kesoó mbε debi, bε me mbáá dúóké bεmáà. ⁶ Bε cǎámmu ke bo n kó mutõmmú kpéí. Bε báá cake n yētìrì, bεe n feu iwūñ bε m pāñ nyì. Nè de kpéí mbε dò nkéndò mpáií nwe.

⁷ Dè cimu ikuó niùtì bo puokemè onitipòkù wèè dəuti dəutinè benitidaabè yoo osapàà mbε cakè wè, yoo onitipòkù wèè yenke ke yenté, ikuó niùtì cǎámmu ke tú n kóo nítì. ⁸ Di dò nkénwúó nyikuó niùbè benítibè n tãäté bëmbε n tãmmú kpéí bε cǎámmu, ke yé bεe n feumè iwūñ di m pāñ nyì. Dí mbε wùó mbenítibè bëè cǎá nke dò mpáií. Mí ndi Yiè nKuyie mmfī bε cǎánne.

⁹ Kè ikuó niùtì məù kóo sapàà ncakè omáà ke dəuti dəutinè benitidaabè ò ãnné o cice nwe ifei, bεe cōu nde kóo sapàà.

¹⁰ Ikuó niùtì diɛwè wèè baké besombε, bε cōú nwèè yuu mækùò nkoò cǎánne kòò daati ikuó yàatì, ò báá yóu kòò yùtìi yéké ò me mbáá yóu kòò yàatìi kérí. ¹¹ Ò báá tóónnè ocíi késinkùnne omáà, bá kòò cice nwe yoo o yɔ̄. ¹² Ò báá yé metaummè tou, ò yàà bo dì sǐnkùnne mèè kpéí. Bε ò cōú mmækùò mmε koò cǎánne mí nKuyie n kpéí. Mî tu di Yiè nKuyie.

¹³ Wèe puokε osapàà nwèè mu nyí yé onitidòù.
¹⁴ Ò báá puokε okúpokù yoo wèè yenke ke yenté yoo
 wèè dəuti dəutinè benitidaabè ke càke omáà. Ikuó
 niùbè botí miékε nke ò dò nkétäätéme osapàà nwèè
 mu nyí yé onitidòù, kέpuokε. ¹⁵ Ò yàà bo sǐnkùnnε
 o fuku. Mí ndi Yiè nKuyie mmí ò cǎnné.

DΞΕ>NNÍ: Bèè báá na kέntú ikuó niùbè

¹⁶ Kè ti Yiè nKuyie nyié kénáké Moyiisi ke dò:
¹⁷ Náké Anəə ke tú n yé nnè bè bo mbomè nè bε
 yaàbío ikuó niùtì wèè mòkε kuyènkù ó bá n féúté
 feɔ̄fè yoo ò m pã tidiitì. ¹⁸ Kòò mòkε kuyènkù bá
 kùù botí ò báá na kέpř ndε kó mutɔmmú, kòò tu
 kuyñɔ̄nkù yoo dikpẽnnì yoo dèmarè yeté o iikè.
¹⁹ Kòò tåàku kuù mε nkèté yoo o bakù. ²⁰ Kòò tu
 təhüté yiè, yoo ò dò ndeciiřè yoo ò ã dinɔmpénnì
 yoo mekpàà, yoo tewñɔ̄tè matè ã o kɔ̄ntì yoo o takuò
 mpɔ̄nte. ²¹ Anəə kó kufuku miékε ikuó niùtì mɔ̄ù
 bá n féúté feɔ̄fè yoo ò m pã tidiitì kέnsà kòò mòkε
 kuyènkù, ò báá na kέpř nyikuó niùtì kó mutɔmmú.
²² Dε yiè mbo na kέdi bè m pã tì diitì yoo bè m pã dè
 ke yéte ke tuə nkε sùó. ²³ Ò mε mbáá ta metaummè
 tou kuyààkù kpetí dè yoo wèè tóónnè diwñɔ̄tɔnnì, ò
 tu kuyènkù yiè nwe, ò yàà bo sǐnkùnnε metaummè
 tou nè di nentì. N tú di Yiè nKuyie nku ke mī dè
 cǎnné.

²⁴ Mεmìmε, kè Moyiisii tì náké Anəə nè o bí nè
 Isidayeeřibε sɔ̄mbe.

22

TÃÃTI: Bèè báá di bè pã dè Kuyie

¹ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Moyiisi ke dò: ² Náké Anoø nè o bí, n yë nkòø nìti níi dòmmè ò báá di Isidayeeeribe m pã dè késinkùnnne n yetisààrì. Mí ndi Yiè nKuyie mmîi di te. ³ Náké be ke tú, n yë mbé kó kufuku nè be yaàbíó kè wèè sî nke kàáké bë m pã dè, bëe ò dènnne n këbe mieke mîi tu di Yiè nKuyie. ⁴ Anoø kó kufuku mieke kè tikòntì pî nhòmòù yoo ò tuàti yefotè kë mu nyí wenke ò báá di bë m pã dè. Dè me ndò nè wèè kàáké ocîi ke sîntë nè wèè bo nduó kéyënke nè omáà, ⁵ nè wèè bo kááké debambaànnè marè késintë, yoo òmøù wèè kàáké dëè sî nkésinkùnnne omáà. ⁶ Kòò sînkùnnne omáà mebotí ò sîmmu kënta kétuøkenè kuyuoku. Ò báá na këdi bë m pã dè këmbaanè ò bo wuømè. ⁷ Kuyuoku mònnì ò wenkemu ò bo na këdi bë m pã dè ke yé ò kó mudiì mmumè. ⁸ Òmøù di mieke báá di feñfè fèè ku yoo musîmmù pî nfè. Kòò fè di ò sîntemu. Mîi tu di Yiè nKuyie.

⁹ Bè ntû m bë nàké tì kë dëè yie nkè bë báá di ikuó yete dè këtò de kó mëyëi, kë bë dè di, bë yàà bo kú. Mîi tu di Yiè nKuyie mmîi di cåñné.

¹⁰ Kè bë m pã dëmarè wèè í tú ikuó niùtì ò báá dè di. Bá kë ikuó niùtì kóo pòò nwe yoo o kóo tõntì ò báá dè di. ¹¹ Kè ikuó niùtì me ndonté kudaakù, kù bo na kë dè di këndònnè bë peitë kù tecîëtè. ¹² Kè ikuó niùtì mòke osapàà nkòò yenke wèè í tú ikuó niùtì ò báá na këdi bë m pã dè. ¹³ Kòò døù me nku yoo bë ò bëti kòò konní bá ò í mòke debire, ke wëtení ke bo o cîëtè ò do bë bonè ke dòmmè. Ò bo na këdi o cicë yo ntìi diitì. Ikuó niùtì cîëtè kou í tú wè báá na kë tì di.

14 Kòò məù di bè m pā dè bá ò í yé, kè dè boní kòò yéété wèe dè yietí ikuó niùtì kénóó nkè dè mmànnè ò yietí de kó yewétiyè yènùmmù kó dímáà.

15 Ikuó niùbè báá yóú kè bëè í dò nkédi bè m pā dè, kè bëe dè di. **16** Kè bè dè di, ikuó niùbè bè touú mmeyei mme bëe yietí kékó. Mí ndi Yiè nKuyie mmii dè cånné.

Kuyie nyé mbè bá nkù feu ìì wñõ

17 Kè ti Yiè nKuyie nní nsoké ku náaňtì kénáké Moyiisi ke dò: **18** Náké Anoø nè o bí nè Isidayeeribé bëmou ke tú n yé ndi miéké yoo opòò wèè di bonè, kè wèè dó ké m pā dipännì yoo ò dó ké n féúté feðfè kétuo nhò n døúnnè dìì nùù kpéí nyoo kòò me mbaa dó ké fè nni nféútému. **19** Kòò dó n cøuté de kó dipännì dè ntú dinaadaà yoo dipedaà yoo dibødaà dèè kpa kuyènkù. **20** Kè di n féúté feðfè fèè mòke kuyènkù m báá cøuté de kó dipännì. **21** Kè feðfè metaummè kofe nfe òmoù dómè ke n féúté yoo ò dó kédéite ò n døúnnè dìì nùù yoo ò baa dó ké m pā dipännì ndi, de kó feðfè dò nkéntú di n feu fè nfe, kénkpa kuyènkù kè n né fè cøuté. **22** Mí ndi Yiè nKuyie ndi bá n féúté feðfè fèè yéí yoo fè ã dikpennì yoo bè fè fëte yoo fè ã mekpåå nyoo fè ã tifietì yoo fè ã yemuø. Di báá daá nde kó feðfè botí kó kumaa ndiwñtønnì kéntú di kù nni mpã. **23** Di bo na ké n féúté diwèì kó dipännì: Fenààfè yoo fepièfè dèè mòke kuyènkù yoo dè pusi yoo de tààke okù ke tonté. Di më mbáá dè nni nféúté di n døúnnè dìì nùù kpéí, nkè di dè nni nféúté m báá dè cøuté. **24** Di bá n féúté feðfè fèè kó yetakuò nta yoo bè fè fõnte yoo bè yè këéte. Di kó diheì miéké òmoù báá dè dòò. **25** Kòò pòò mòù

me ntɔní dε kó fɛðfɛ botí dí báá fɛ cɔuté kέ fɛ nni nféúté, mí nKuyie mmî di te, kɛ bɛ fɛ fɔntε dɛ naá nkuyènkù nku, m báá fɛ cɔuté.

26 Kɛ ti Yiè nKuyie nní nsɔkέ ku náaṇtì kénákέ Mɔyiisi kε dò:

27 Kɛ fənààfɛ yoo fepièfɛ yoo təbuɔtɛ kɛ dɛ pεitέ dεbire dedaarɛ, dɛ mbo dε yɔ̄ borɛ kε dò yewe yèyiekɛ, diyiè niínnì yiè kɛ di dɛ nni nféúté, m bo cɔuté dε kó dipānnì. **28** Di báá kuɔ dənaabire yoo dεpebire yoo dεbɔbire nɛ dε yɔ̄ diyiè dìmáà.

29 Kɛ di dó kέ n féúté fɛðfɛ kέ n sántε dí fɛ nni nféúté dɛ bo yiennɛmɛ kɛ n fɛ cɔuté. **30** Kɛ di fɛ nni nféúté dí fɛ càákέ dε yiè, di báá súó nkɛ dɛɛ wenté. Mî tu di Yiè nKuyie.

31 Dí mpĩ n tannò nkéndɔɔri yɛ yɛ mmù mî tu di Yiè nKuyie. **32** Di báá cake n yètisààrì díndi Isidayɛeribɛ n dó dí nyému n dòmmɛ páíí mí ndi Yiè nKuyie mmî di cànné. **33** Mî di dènnení Esibiti kɛ di bo ntú n kɔbe. Mî tu di Yiè nKuyie.

23

Isidayɛeribɛ kó yeba

1 Kɛ ti Yiè nKuyie nnákέ Mɔyiisi kε dò: **2** Nákέ Isidayɛeribɛ bɛ yo mbaà nyɛè baa n kpéí.

Dε kó yeba mmieke di níí tíí nkέ n sántε. N yóó di bɛnkɛmu dε kó yemɔrɛ di níí yoo tíí nyɛ.

3 Di níí pĩ ndi tɔmmú yewe yɛkuɔ mieke, diyiénnì tu tεompütɛ nte. Di níí tíí ndε yiè kέ n sántε, dε yiè di báá pĩ mmutɔmmú bá kɛ di bo kɛɛ bíékɛ dε kó diyiè tu n kpéri ndi.

⁴ Nte yebaà nkó yemòrè teyè di níí yóó tíí nyèè mièke ké n sãntε.

Diyentébanni

⁵ Dibenni tãnkù ketiwè kó diyiè tēpíítè nè dinãannì kó dihuri mònnì yó ntú diyentébanni ndi.

⁶ De kóo tãnkù omáà kó diyiè tēpíítè nè dinum-murì yó ntú pêebè bëè í kɔɔrenè mutie mùù muuti bε kó dibanni ndi. Dí nyo mpêebè bëè í kɔɔrenè mutie mùù muuti ke dò yewe yèyiekè. ⁷ Diyìè ketirì yiè di tíí nké n sãntε, de yiè di báá pí mmutõmmú. ⁸ Yewe yèyiekè mièke ké nni mpãã nyepârè ke tuò. Diyìè yiénnì kétíí nké n sãntε, di báá pí mmutõmmú.

Tidiketitì kó dibanni

⁹ Kè ti Yiè nKuyie nyié kébéinnè Møyisi ke dò: ¹⁰ Náké Isidayeeribe ke tú n yë nké di ta dìi mònnì diheì n di duó ndì ke kùútì, ke dèi tidiketitì, di boú dibou kéduó nyikuó niùtì. ¹¹ Kòò dè nni mbenke, kè dèe yie nké n dì cœuté. Teomþutè yiè kó diwentéterì ndi ikuó niùtì yóó dè nni mbenkemè, ¹² ké n féuté dipedabii dìi mòke dibenni dimáà ke kpa kuyènkù kétuo, ¹³ kewaá mmuyuo ncídóòbè bëkuò ké mù ãntenè mekùò, nkewaá mmengaà mbè tumè diféè dítirì dikéè kécóú ndeñké kétuo. N døke dò dìi pãnnì ndi. ¹⁴ Di báá di di paa nkó tidiitì, di báá ti dòònè pêë, di me mbáá tì püñné kécááké, yoo dí ntì càá ntibéntì ke í keté ke dè boú dibou ke m pã. De kó ikuó yó mbomu sãà nè di yaàbío bá kè di bo kùù pikù.

Dididébanni

15 Kè di níí m pā tidipàntì dìì yiè, di báá kaa nde kó diyiè kè dèe wenté kè di keté kékaa nké dò seménnibè bëyiekè, **16** Seménnì oyiénwè wenwe kó teomþutè yiè, dè yóó mbo yewe sipísìnùmmù ndi, kè di m pā tidiitì. **17** Dë yiè bá wè wèè waá ntidipàntì kó muyuo nsààmù cìdóòbè bëtäati kédɔðnè pëébè bëdëbè kékoořenè mutie mùù muuti kè di tɔní de kó dipãnnì ké m bënke. **18** Pëé kó difñnkúò kè dí n féúté yepedabe yëyiekè yëè mòkë dibenni dìmáà dìmáà, kë kpa kuyènkù nè dinaadapànnì dìmáà nè yepedakè yëdëè ké yè wënnénè tidiitì di m pā tì, ké dè còú mmënaà mbè tu mè difëë kétuɔ, dipãnnì ndi dìì kó kufñšku n naati. **19** Kè di dèè dí waá ndibɔdaà meyei nhütímù kpéí nnè yepedabe yëdëè yëè mòkë dibenni dìmáà dìmáà ké n féúté metaummè kpéí. **20** Kè ikuó niùtìi dè nni mbenke ké dè nni nféúté metaummè tou borè, kewënnénè tidipàntì kóo pëë nè yepedabe yëdë. Dè tu n kpere nde bë m pā dë ikuó niùbè yóó nte dë. **21** Dë kó diyiè kétíi nké n sântë, dí báá pí mmutõmmú dë yiè. Dè yó ntú ikuó nyi di kpéí nsâà nè di yaàbío bá kè di bo këè bíékè.

22 Kè di dei tidiitì di báá deite kétäunnè tìi bo di paa mmànku, di me mbáá kónté kédéri, dí tì yóu bëcřibè nè bëpòòbè kpéí. Mí ndi Yiè nKuyie mmû di te.

Siheú kó dibanni

23 Kè ti Yiè nKuyie nnáké Moyiisi ke dò: **24** Náké Isidayeeřibe ke tú:

Dibenni tånkù yiénwè kó diyiè ketiri níí yó ntú teomþutè ntë, di níí tíí nké n sântë nè tipíétì nè siheú. **25** Dë yiè di báá pí mmutõmmú, dí n féúté feðfë kétuɔ.

Meyei nhütímù kó diyiè dieři

²⁶ Kè ti Yiè nKuyie nyíé kénáké Moyiisi ke dò:

²⁷ Otànkù yiénwè yiè pínnì yó ntú meyei nhütímù yiè ndi, di níí tíí nké n sànte, kéboú dinùù ké n féúté feðfè kétuo. ²⁸ Di báá pí mmutõmmú mamù de yiè meyei ncíémmè kó diyiè ndi, bè yóó di dəò dì meyei ncíémmè kó ikuó kè n di cíé mmí ndi Yiè nKuyie. ²⁹ Kè wèè í boú dinùù de yiè bëe ò dènné o kòbe miéké. ³⁰ Kè wèè pí mmutõmmú de yiè m bo ò dèite o kòbe miéké. ³¹ Di báá pí mmutõmmú de yiè dè yóó ntú ikuó nyi di kpéí nsãà bá kè di bo këè bíékè. ³² De kó diyiè yó ntú n kpéri ndi, otànkù yiè weínnì kó kuyuoku nku di yóó boúmè dinùù kénto kétuo kënè diyiè terì kuyuoku.

Dibanni bè tu dì titouti kpéri

³³ Kè ti Yiè nKuyie nní nsoké ku náañti kénáké Moyiisi ke dò: ³⁴ Náké Isidaye eribe ke tú n yë nhotànkù yiénwè yiè tēpíítè nè dinummurì di níí ãnné titouti kó dibanni ké n sànte, kè dì mbo ke dò yewe yèyiekè. ³⁵ Diyiè ketiri yiè di tíí nké n sànte, de yiè òmøù báá pí mmutõncéémü. ³⁶ Yewe yèyiekè yenyé miéké, bá dì di níí n féúté feðfè kétuo. Diyiè niínnì yiè kétíí nké n sànte ké n féúté feðfè kétuo. Di báá pí mmutõncéémü dibanni denni dìì yiè.

³⁷ Kè ti Yiè nKuyie ndò: M me ntääté yëè we di níí yóó yë ntíí ké n sànte, ké n fíé iwüñ kétuo ké m pä tidiitì kó yepärè, ké n fíénè iwüñ metaummè kpeyi, kécou mmenaà nkétuo kéntü mbá dìì yiè di kuó dòmmè. ³⁸ Ke né yiénè iwüñ di n feu ì siomþpùsi

kó yewe nè yepärè di m pāā nyè nè iwūñ di n feu ì,
di n dounkonè yèè nò kpéí nnè yepärè diwèì kpheyè.

39 Dε kó difɔnkúò otànkù yiénwè kó diyiè tεpíítè
nè dinummurì kε sɔ̄ ndi dèite di diitì kε dèè, dí ãnné
titouti kó dibanni kέ nni nsãntí kε dò yewe yèyiekè.
Dibanni yiè ketirì nè diniinnì yó ntú teompùtè ntε.
40 Diyìè ketirì, dí waá nyetebé sàayè nè tipuonti nè
kukó nkó titieti, kényãnkú metaummè tou di Yiè
nKuyie nyìlkè kε dò yewe yèyiekè. **41** Dibenni miékε
di níí ãnné dibanni kέ nni nsãntí kε dò yewe yèyiekè.
Dè yó ntú ikuó nyi di kpéí nsãā nè di yaàbío. Dibenni
tànkù yiénwè miékε nkε di níí yóó ãnnémè de kó
dibanni. **42** Isidayeεribε di níí yó mbo titouti miékε
nkε kε dò yewe yèyiekè. **43** Kέ dèè yie kέ di yaàbíi
banté kε do ndi dò ã titouti miékε nkε, n di dènnení
dìi mònnì Esibiti. Mí ndi Yiè nKuyie mmùi di te.

44 Kέ Moyiisii náké Isidayeεribε yemòrè bè yó
mbaà nyè ti Yiè nKuyie nkó yebaà.

24

Bè bo mpī mmèè botí metaummè tou kó tefitíkèkètè

1 Kέ ti Yiè nKuyie nnáké Moyiisi kε dò: **2** Náké
Isidayeεribε kέ bέ da duó nhodifífié kó mεkòsààmè
di bo ntuònnèmè tefitíkèkètè dεyuo ndεmøu. **3** Kέ
Anøø tè ñíné metaummè tou miékε kuyààkù kùù pì
metaummè tøu ñíkú dè ku ïlkè, kέ tè níí nyié nkε còú
mí ndi Yiè nKuyie n yìlkè kewenténè. Dè yóó ntú
ikuó nyi di kpéí nnè di yaàbío sãā. **4** Anøø yóó dε
nyínné tefitíkèkètè mesøø nsààmè kpεtε kécõnné tε
búkúsí kέ dè níí ncóú nkεyènkè kemøu n yìlkè.

Péébè bè yó mpää mbè Kuyie

⁵ A waá mmuyuo nsààmù kédəònè péébè təpúítè nè bèdébè bá wèè péé kòo yuo ncéékù mbo cídóòbè bèkuò. ⁶ Kàa bè daá mmesoo nsààmè kóo tábùrì ñinkè icuó ldeí bèkuò bèkuò mí ndi Yiè nKuyie n yìlkè, ⁷ kécóú mbá kùù cuó ñinkè tihúúntì sààtì bè yóó tuɔ ntì, kè dèe bənkə péé oməu túmè mí ndi Yiè nKuyie n kou.

⁸ Bá tèè omìpùtè nte bè níí yóó daámmè de kóo péé mesoo nsààmè kóo tábùrì ñinkè mí ndi Yiè nKuyie n yìlkè. Díndi Isidayeereibə di dò nké mmə ndəɔri sáà.

⁹ Anəo nè o bí bəè yó nte de kóo péé, bè níí nkari metaummè tou kó kudànkù ké bè càáké ke yé bè bè nni mpāmèmu kè bəè cåå nkè bəè dò nké bè di. De kó ikuó yó mbomu sáà.

Bè dò nkédəòmè wèè sáå nKuyie nè wèè bo poté otɔù kékua

¹⁰⁻¹¹ Danni kóo nitipòkù məù weè do bo Isidayeereibə cuokè kòo yètìrì tu Dibidi, kòo peitē osapàà nkòo yètìrì ntu Sedomii, kòo peiténè Esibiti kou məù odapàà. Diyiè marì kè dè kóo dapàà nnè Isidayeeeri kou, kè bè nkpa nkè de kóo dapàà nsáå nKuyie, kè bəè ò kàtnè Moyiisi borè. ¹² Kè bəè ò kànnè ké nhò baa ke kémムnè ti Yiè nKuyie mbo bè nákémè bè dò nkóò dòòmè.

¹³ Kè ti Yiè nKuyie mbéinnè Moyiisi ke dò: ¹⁴ De kóo dapàà wèè n sáå mmí nKuyie, á ò dènnè Isidayeereibə karì, bəè kó dimàà kèè ò n sáåmmè mí nKuyie nkè bəè nóó mbə nou o yuu ñinkè kè Isidayeereibə bəməuu ò buótí yetárè kékua. ¹⁵ Kàa

náké Isidayeeeribé kε tú n yε nkè wèè n sàá mmí nKuyie nkùù ò te weè tø dε kó mεyei. ¹⁶ Kè wèè n sàá mbè dò nkóò bùótí yetárè nyε kékua, kòò tu opòò yoo diheì yiè nkε né n sàá mbèe ò kùo.

¹⁷ Kè wèè poté otøù ke kùo, bèe ò kùo. ¹⁸ Kè wèè kùo otøù kó feðfè wèè ò yietí fefòùfè.

¹⁹ Wèè kòùte otøù bè múnkeε ò kòùte. ²⁰ Wèè kèété otøù kóó bèe kèété o kpéri. Kè wèè kpéété otøù nònfe bèe kpéété o kófe. Kè wèè feuté otøù nìnnì bèe feuté o kpéri. Kè wèè ãnné otøù kuyènkù bèe kù nhò ãnné múnke.

²¹ Kè wèè poté feðfè ke kùo wèè yietí kέfóó, kè wèè poté onítì ke kùo bèe ò kùo.

²² Di bekùnè mèè botí diheì yembè di yó mmε mbekùnè bεpòòbè. Mí ndi Yiè nKuyie mmñi di te.

²³ Moyisi tì náké dìì mònnì Isidayeeeribé kε bèe denne de kóó dapàà nwèè sàá nKuyie mbe karì kóò bùótí yetárè kékua. Menmme bè dòòmè ti Yiè nKuyie nnáké tì Moyisi.

25

Dibenni kεtenkè bo omþpè dì

¹ Kè ti Yiè nKuyie mbéinnè Moyisi Sinaii tārì ũnkè ke dò: ² Náké Isidayeeeribé ke tú n yε nkè di ta dìì mònnì diheì n di duó ndì, dí soó mmukútímù, kε kεtenkèe omþpè kε dè ntú n kó disãnni. ³ Dí nkuuti ke dò yεbie nyèkuò, kέmbuötì di diitì, kέpíenko fínyí kó detie nkε tɔñ de bε. ⁴ Dibenni yiénnì miékε kεtenkè kó diomþpùbenni ndi, di báá buötí, di me mbáá píe nfínyí kó detie. Dè yó ntú n kó disãnni ndi. ⁵ Kè tididenti yè di báá tì dèite, bá nè di í me mpíemmmè di tie nkè dè peitē, di báá tɔñ de bε, kεtenkè omþpùbenni

ndi. ⁶ Dí nyo ntididenti díndi nè di kó tidaatì nè di kó bëtõmbè nè bëpòòbè bëè di bonè. ⁷ Nè de kó tidiitì miëke nke di wüö yóó pétémè këdi nè dihéì kó tiwanwantì timoù.

Tidaatì fñimmù kó dibenni

⁸ Di níí kaà nyebie nyèyiekè yèyiekè kuce mèyiekè. De kó yebie nyó mbo yebie nsipísìnàà nè yèwéi ndi. ⁹ Dibenni sipísìnàà nè diwéinnì koo tãnkù yiénwè kó diyìè píínnì, diyìè dierì ndi, meyei nhütímù kpéí. Dí duó nkè bëè eé ditâtcheù dihéì dimoù miëke, ¹⁰ këpïékké, dibenni sipísìnùmmù kpéri yó ntumè tidaatì fñimmù kpéri ndi, dibanni dierì kó dibenni ndi, òmou ténkè bá ntú kudaakù n kó ketenkè kemou miëke. De kó dibenni bá wè ò bo na kewéte kétiekè o tenkè, bá wè kòo kò nho cíëtè. ¹¹ Dibenni sipísìnùmmù kpéri yó ntú tidaatì fñimmù kpéri ndi, dibanni dierì kó dibenni ndi. De benni di báá buatí di me mbáá deite tididenti yoo dí tñú detie mbè tu dè fínyí de be, di í pie nde kó yebie. ¹² De kó dibenni tú tidaatì fñimmù kpéri ndi, de kó dibenni miëke di yó nyo ntididenti nti. Diwèì kó dibenni ndi, dí ndi wùò ndiì cåá.

¹³ De kó dibenni miëke bá wè ò bo na kewéte kétiekè o tenkè. ¹⁴ Kòò mòù fuitinè o kou ketenkè yoo ò kë nhò donnè, ò báá ò ciité. ¹⁵ Wèè wénté dè kpaá yebie nyèdè kë n kó dibennii tuakéní, de miëke nke ò yóó namè kòò këté idíítí. ¹⁶ Kë yebie nsü idíítí nsü kë yè me nkënnì idíítí nkënnì, di yó nwéí yebie mmamè mme ke kékíí idíítí. ¹⁷ Di miëke òmou báá ciité otou. Di nni ndé, mí ndi Yiè nKuyie mmü di te. ¹⁸ Dí mpñ n tié nnè n kuó këndoɔri dè yëmmè, memmè di bo mbomè di tenkè ke bá nyièkù dëmarè.

19 Kè di paa nní mpεí, kè di yo nkε sànnè kémbo ke í yïékù.

20 Kè dè yèmmè di bo bekε dimáà ke dò: Ti né yó nyo mba kè ti í kùútí dibenni yiénnì ke dèite tidiitì?

21 N yóó duá nkè n kó mεsàà mmeè níí mbo di ũnkè, dibenni kuónnì miékε kè di paa nníí peitέ, kè dè nsànnè di bo nyommè ke dò yεbie nyètāāti. **22** Kè di buətí dibenni niínnì miékε di bo na kényo ntidikótì kétuəkenè dibenni weínnì di bo deitemè tipàntì.

A bo wëte kédontémè a tenkè

23 Óməù báá fíté kətenkè sâà kè dèe deè ke yε mûi temè kətenkè kè di tú bεpòòbè ke bo ke miékε.

24 Diheì n yóó di duá ndì miékε, dí dɔú nyikuó kòò mòù fité o tenkè wèe na kewëte ké kë donté.

25 Kòò mòù tebité ta ticítì ke fité kətenkè, o cîëtè kou wèe ò tòkénè weè dò nkewëte ké kë donté.

26 Kòò mòù me nyí məke wèe ò tòkénè ke bo na ké kë donté, kòò wëte ke pëté dìì yiè idíftí ò bo na kewëte kédonté o tenkè. **27** Bëe kaà nyεbie nyèè pësté këbatε yèè kpaá, kè tidaatì fññmmù benni né na kétuəkení kòò ò tèíné, kewëte kétiekε o tenkè. **28** Kòò me nyí pëté ò bo yietí mù wèe kë donté wè nkpaá ke kë te, ke baanè tidaatì fññmmù benni kòò né na kewëte kécəuté o tenkè.

29 Kòò me nfíté tecîëtè kë tè bo diheì iduotí fité dì, dibenni dìmáà kó muküü mmiékε nkε ò bo namè kewëte ké tè donté. Kòò dò kewëte ké tè donté dè báá pësté dibenni nè ò tè fitémè. **30** Kè dè pësté dibenni kòò í wëte ke tè donté, wèe tè donté weè yó ntè te sâà nè o yaàbíø. Te yiè mbáá wëte ké tè cəuté tidaatì fññmmù bo tuəkemè. **31** Kè sicéñ sìì bo yεhekè iduotí fité yè si yó ndònnè dεpaa ndòmmè mme, te yiè nníí

bo na kewete kē tē donté yoo wée wëte kē tē cœuté tidaati fñimmù bo tuakemè.

³² Defibé bie yó mmækemu kuce ke nií na kewete kédonté be tenkè yoo be cëi sâà. ³³ Bá kē Defii botí kou weè donténè o tebite tecfïetè, kē tidaati fñimmù benni tûjke wée wëte kē tē duó nté yiè, ke yé be cëi siì tumè be kpere bë mòke dë Isidayeëribé tenkè mieke. ³⁴ Bë báá fíté be pénnè be kó ketenkè yó nni nke sâà.

Bë bo mpenni mëè botí bëcñribë be kpere

³⁵ Kòò mòù kou ta ticñti mieke ke ténke í mòke mùmamù, wè nhò tɔ, kòò me ntú opòò nwe ò nhò tɔ, kë dëe yie nkòò mbo o borè. ³⁶ Ò bá nwanti mucõntimu o ïnkè, ò bá nwanti ke bo ò di. Ò ndé mí ndi Yiè nKuyie nkè o kou nhò bonè. ³⁷ Kòò me nhò pënte idíití nyi ò bá nwanti kécõnte, kë tidiití me nni ntí ò bá nwanti wée ò ténne kénôò. ³⁸ Mí ndi Yiè nKuyie mmù di te kë di dënnení Esibiti ke bo di duó nKannahãä tenkè, kë di ntú n kòbe.

Onìti bo wëte kédontémè otòù

³⁹ Kòò mòù kou ta mesémmè mieke ke ténke í mòke mùmamù, ke fiténè omáà otòù ke bo mpí nho tñmmú, wè è ò donté ò báá ò pínné mudaatñmmú. ⁴⁰ Wè nhò bonè ke dònne o kóo tñnti yoo wée kòtení ke ò taànè. Wè nhò pínné mutñmmú kë tidaati fñimmù benni yàa tuakenní. ⁴¹ Kë tidaati fñimmù benni tûjkení, wè kò nwenwe nè o bí o kòbe borè, kékari o yembè tenkè. ⁴² Di tú n kó bëtñmbè mbë, kë n di dënnení Esibiti, òmòù báá fíté omáà bë ññ fítémè kudaakù. ⁴³ Di mieke òmòù báá dòonè otòù muwërimú. Mí ndi Yiè nKuyie mmù di te, di nni ndé!

44 Di kó tidaatì tinitidaatì nè tinitipòtì tì yóó yènní yεhekè yèè di fité yènye. Di yó mbε ndonnè tidaatì. **45** Bεpòòbè bèè kòtení ke di bonè, di bo na ke níí donté be bí, yoo bèè do di bonè nè dimònnì be yaàbí. Bè bè peitè di tenkè nkε dìi bè te. **46** Di bo kú kέyóú dè di bí iì dò nké dè tùóté, kε bembε ntú di kó tidaatì sáà. Kε di tebìi Isidayeereibε tòbè, òmøù báá dòònè otøù muwεrímú.

47 Kε dè me ndò mbepòòbè yoo bèè kòtenè ke di bonè be kóò møù mòke idíítí, kε di tebite matè ò mòkenè dibànnì, koò fiténè temáà yoo bá kε bεpòòbè kó deyaàbirε marè nde tè fiténèmè temáà. **48** Di mòkemu kuce ke bo na kewëte kédonté di tebite, di kou møù bo na kewëte kédonté di tebite. **49** O cice kou yoo o cice kou kó debire bo na kewëte kε tè donté, yoo otøù møù nè wè bè tu meyñ mmémáà kòbe. Kε dè í dò mmemme tè wëte ke pëté te kpere tè bo na kewëte kédonté temáà. **50** Kε tè yóó donté temáà bèè náké nè wèè do nké tè donté, kε bèè kaa nyεbie nwèè do tè donté ò tè donté kε yèè bie sooté de cuokè, kε n kó dibenni né na kétuɔkení. Bè yóó wénté yεbie nyèè soké yènye de cuokè ke né na kékéété idíítí bá dìi yìè kε idíítí mmànnè bè sɔɔ yietí i otɔntì diyè dìmáà miεke. **51** Kε de kó yεbie nkpaá ke sù ò yóó yietí kε i nsñmu kε di tebite na kewëte kédonté temáà. **52** Kε yεbie mme nyí kpaá sù kε tidaatì fñimmù benni tùòkení tè tó yietí kε dè mmànnè yεbie mmàmè, kε tèe wëte kédonté temáà. **53** Kε bè donté òmøù ò níí yó mbo wèè ò donté o cñëtè kε dò nho tɔntì nwe, di báá yie nkε bè nhò dòòrinè muwεrímú. **54** Kòò me nyí na ke bo wëte kédonté omáà de kó mεborime medé miεke wè mbaa tidaatì fñimmù benni kέyè wenwe nè o bí.

Kuyie nyëmmè ku kəbe dò nké nku ntū nkumáà

⁵⁵ Díndi Isidayeereibé di tú n kó bëtëmbè mbé kë n di dènnení Esibiti kó këtenkè. Mí ndi Yiè nkuyie mìi di dènnení Esibiti tenkè. Mí ndi Yiè nKuyie mmìi di te.

26

¹ Di báá dòò sitenkaañì ké sì fiíkú yoo di fiíkú yesímpókè, di báá cíéké yetárè ké yè kërí tifèntì këfílkú kënninku ye ììkè. Mí ndi Yiè nKuyie mmìi di te.

² Dí mpíi n di nàké tì siomàpùsi ñinkè, këndé n taummè tou. Mìi tu di Yiè nKuyie.

Kuyie nyëmmè nkù yóó bè dòò mesàà

³ Ké ti Yiè nKuyie mbéinnè Isidayeereibé ke dò: Ké di yie nké píi n tié nnè n tannò ke dòori dè yëmmè,

⁴ m bo ndi duò nfetaafé fe mònnì, kë di paa nní mpeí mesàà nkè di tebiiti mpeí mesàà. ⁵ Ké di

níí mpuotì tidiitì kë di tebiitii binè, kë di ntòñ di tebiiti kétuøkenè di bo buotímè tidiitì, kë di nyø ke

sànnè kémbo bá dëmarè í di kɔánnè. ⁶ Ké n di duó ndiwèì diheì miëke, kë di níí nduó ke í yíèkù. Ké n

kei ndesínnè, mudoò ténké báá ãnné di kó këtenkè miëke. ⁷ Ké di mbetì di dootitòbè kë bè kòù. ⁸ Di

miëke bënitibé bëñùmmù níí bo mbeti tekòùtè (100), kë tekòùtè mbeti tekòupííítè (10000) kë di bè kòù.

⁹ Ké nní mbo difònkó këduó nkè di pié kë nní mpíi n di dòònè mèè taummè. ¹⁰ Ké di níí nyø ndi diitì kë

tipàntì bi, kë di cüñnní tikótì këanné tipàntì. ¹¹ Ké n

cíètè mbo di cuokè sáà, m báá di pè. ¹² M bo mbo di cuokè, kë di te kë di tú n kòbe. ¹³ Mí ndi Yiè nKuyie mmìi di te, kë di dènnení Esibiti. Ké dè bo yie nkè di

téñke bá ntú tidaatì, ke touté di tuø Esibiti kòbe do di toú nyè, ke dí na ke õ nkérí ke yíeo.

Kuyie nyë kù yóó bè poté tìì yëñti

14 Kè ti Yiè nKuyie nní nsøké ku náañti kéké nke dò: Kè di me nyete n kpëti ke í tûnné n tannò yemou, **15** kë di bütínné n kuó ke pë n tié, kë di tòtë n di dòònè mèè taummè, ke yóó ke téñke í dòori n tannò yemou yëmmè. **16** Nte n yóó di dòmè:

M bo duó nkè meyei ndiemè di do kë di kûñ nkè kukõntonnøa diekù di pñ nkè di nuø nta, kë kùu ta kéncaáá ndi kòntì. Kè di ní buatì tidiitì kë tìì bi kë di dootitòbèè kòtení kë tì dëite bá di báá cõnte. **17** Kè n di bütínné kë di dootitòbèè di na, di nñimbè bo di baaté kë di ncooti bá bë í di betì.

18 Bá nè memme kë di í kënté n kpëti, nní ndi sôké tiyëñti di yei nkpeí, **19** këpönte di wërimú mùù te kë di mòke tefentè, m bo duó nkè tiwetì kpenke timátì témè bá fetaafè bá nniu, kë ketenkëe kpenke kédontenè disoowñð. **20** Kè di sônté këndeu di wërimú detetirè bá di paa mbá mpeí. Di paa nkó titebiiti me mbá mpeí.

21 Nè memme kë di yete, ke í dó kë n kënté, nní ndi sôké tiyëñti di yei mmamè, **22** këduó nkè desinnèè yènní këmpñ ndi bí, këdeè di wññ, desinnè bo di yaate kë di ce di do keri ii kpánné.

23 Kè n yñ memme kë dè í sànnè ke bo di tié, kë dè dò ndi kpaá sôké ke yetíri n kpëti. **24** De mònnì mí mmómmuø mmñí né yóó còmmú kë di poté di yei nkpeí, **25** këduó nkè di dootitòbè ndi kòù, ke peiri di tòtë mèè kpéí n di dòònè mèè taummè. Kè di coké ke tìì ndi ekè miëke, n duónko mutenkññ nnè de kpéí nkè di ta di dootitòbè nou miëke. **26** Kè n di mònte

mudiì, kè b_{en}itipòbè t_{ep}íítè níí w_{en}nné k_{ep}únné p_éè dip_éèfiunnì dimáà mi_{ek}e, k_e w_e ndi duó nk_e dí ò berí k_{ew}erí k_{ec}ááké bá di bá nsànnè.

²⁷ K_e n y_i m_{em}me k_e di baa yet_e ke í d_o k_e n k_énté, ²⁸ m mi_{ek}e bo di y_e, k_e n di ãnné tiy_éti di y_ei nk_péí, ²⁹ k_e di nk_où di bí ke c_áa, initidaaì nè initipòi, ³⁰ ke pu_o ndi b_{ow}w_útòrè nè di w_útòrè di tuò ny_eè ñ_kè tihúúntì k_e di ku_a k_{ew}ennénè di b_{ok}è m p_uo ny_e. ³¹ M mi_{ek}e bo di y_e k_e n duó nk_e di ek_é naá ntidobontì, k_e m pu_o ndi w_útòrè, n t_énk_e bá nk_{ém}mú tihúúntì di tuò ntì k_ó kuf_óku. ³² M_ú mómmu_o nyóó p_{on}te di k_ó dih_e k_{éd}éíté, k_e d_ée di di dootit_{ob}è b_éè k_òriní ke bo mbo de k_ó dih_e mi_{ek}e. ³³ K_e n duó nk_e mudoò tanní k_e dí c_íé_té, k_e di c_éñ_i naá ntidobontì, k_e di tenk_é d_óunko.

³⁴ Di bo mbo dìì m_ònnì di dootit_{ob}è tenk_e mi_{ek}e, de m_ònnì di tenk_e bo p_été teom_òp_útè di do k_e m_ònté t_e, ³⁵ k_e bo om_òp_e, de m_ònnì k_éf_ó ndi do k_e yeten_e t_e om_òp_útè di bo dìì m_ònnì ke mi_{ek}e.

³⁶ Di k_{ob}e b_éè bo yent_e di dootit_{ob}è ek_e mi_{ek}e m bo b_e ãnné kuf_ówaá, mbá k_e kuf_ókp_érìkù nampe b_ée cok_e k_éndò nhòm_où b_e b_éti nè disi_e, k_e b_e ncok_ù ke duó bá òm_où í b_e b_éti. ³⁷ B_e bo ncok_ù ke b_étírí b_ét_{ob}è ke dò mbe dootit_{ob}è b_e b_éti, òm_où me nyí b_e b_éti. Di báá na k_ébaao di dootit_{ob}è. ³⁸ K_e di y_ei ndi dootit_{ob}è tenk_e mi_{ek}e, k_e k_e di di. ³⁹ Di mi_{ek}e b_éè bo yent_e k_{ém}bo b_e dootit_{ob}è ek_e mi_{ek}e b_e bo nc_ítiri, b_e mómm_òmbe b_e y_ei nk_péí nn_e b_e y_emb_e k_óme kp_éí.

Kuyie nyóó daatenímè kù dòònè Isidayeeerib_e mèè taummè kp_éí

⁴⁰ De m_ònnì ndi Isidayeeerib_e b_éè yó nkpaá b_e yóó bantémè b_{em}b_e nè b_e y_emb_e b_e dòòmè mey_e nk_e

mè dáa nke dò: Ti cààrèmu ti yetemè a kpèti. ⁴¹ De mònnì kékanté ke dò mmíi còmmú ke bè dènne bë tenkè, ke bë kòtenè bë dootitòbè cie. De mònnì bembe bëè to do kpeñni kë bëè kékùnne bemáà kéyie mbë caàrimè. ⁴² De mònnì kë n daatení n dòònè mèè taummè Sakòbu nè Isaki nè Abarahammu nè n do nàké tì bë kó dihei kpéi. ⁴³ Bè í bo yëè mòrè miékë bë èì, dì bo omòpè. Ke sñ mbë ité kë dì dòúnto, de mònnì kë bëè yà meyei nkó mucɔ̄ntimu bë yete mèè kpéi n tié nke pè n kuó. ⁴⁴ Bá nè bë yó mmë mbomè bë dootitòbè cie n yí yóó bë dootóo, yoo m miékë bë yë kë mbë kùo páíí, kétòtè metaummè n do bë dòònè mè. Mí mbë Yiè nKuyie mmíi bë te. ⁴⁵ N yóó daatemu bë kpéi nkédaatení n do dòònè mèè taummè bë yembë kë bë dènne Esibiti ibotí teì nuo mmiekë ke bo ntú bë Yiè nKuyie. Mí tu di Yiè nKuyie.

⁴⁶ Yëè tannò nyé ti Yiè nKuyie ndo nàkémè Møyiisi nè ku tié nnè ku kuó Sinaii tārì ìnkè Isidayeeribë kpéi.

27

Bè bo ndeì mèè botí bë dòúnnè yëè nò Kuyie

¹ Kë ti Yiè nKuyie mbéinnè Møyiisi ke dò: ² Náké Isidayeeribë ke tú n yë nkòò mòù dò kédéite dinùù ò n dòúnnè dì, kòò n dòúnnè dinùù ke benné nè onítì nwe. ³ Onítì wèè mòkë yëbie nsipísídé kéntò kétuakènè yëbie nsipísìkuò o díítí bo medítibii nsipísìnùmmù ndi, bë këté i metaummè tou kpéi. ⁴ Kòò nitipòkù nwe o díítí bo medítibii nsipísítäati ndi.

⁵ Kë debire nde dëè mòkë yëbie nyènùmmù kéntò kétuakènè sipísídé, ke dë tu dënitidaare nde de díítí

mbo medítibii nsipísìdé, kè dənitipòrè mε nni nde ì mbo medítibii ntəpiítè.

⁶ Dèè mòkε otànkù òmáà kéntø kétuøke yεbie nyènùmmù, kè dənitidaarè nde dε díítí mbo medítibii mmènùmmù, kè dənitipòrè nde mè mbo mètääti.

⁷ Yεbie nsipísìkuò kó difɔnkúò kòbε, kòo nitidòù nwe medítibii ntəpiítè nè mènùmmù, onitipòkù medítibii ntəpiítè.

⁸ Kòo məù mε ncñte kε í dò nhò bo na kεyietí dε kó idíítí, bεè ò tənì ikuó niùtì borè, kè ikuó niùtì kεéte o díítí.

⁹ Kè dè mε ndò mbè m pã dè tu feðfè nfε bè n feu fè, fè tu n kəfε nfε. ¹⁰ Bè báá na kε fè cèètenè fεtεfè fεsààfè yoo fεsñfε. Kè bè tòóté feðfè bè m pã fè kε cèètenè fεtεfè idé ì naá n kpeyi nyi.

¹¹ Kè dε kó feðfè mε ntu ikuó yetε fεnfε, bεè fε bεnκε ikuó niùtì bá kε fè tu fεè botí, ¹² kòo fè wènté kεyà fè wənni yoo fè sñ nkékééttε fε díítí. ¹³ Kè fε yiè nweè mε ndó kεwεtε kε fè donté wèè yietí bè fè kεéttε ìi díítí kénóó nkε ì mmànnè ò bo totémè ò mε nyietí ì yεcúò yènùmmù kó dìmáà.

¹⁴ Kòò məù m pã o cñstè, ikuó niùtì tè wènté, kε tè wənni yoo te sñ, kòò yñ mù, mummu. ¹⁵ Kè tè yiè nweè mε ndó kεwεtε kε tè donté wèè yietí bè tè kεéttε ìi díítí kénóó nkε ì mmànnè bè bo totémè ò yietí ì yεcúò yènùmmù kó dìmáà kε ntè te.

¹⁶ Kòò məù m pã kεtenkε, dí wénté bè bo kε buøtí tidibotì kε tì mmàmè, kεkééttε kε díítí. Kè kε dò nkε

bo na kécouté tidibotì cìdóòbè sikousitãati (300) ke díítí mbo medítibii nsipísìnùmmù. ¹⁷ Kòò yó m pã dë kó ketenkè, ke sô tidaatì fñimmù benni bo ke díítí baa mmë mmà. ¹⁸ Kè tidaatì fñimmù benni me mpëëté, kòò kè nni mpã, ikuó niùtìi kaà nyebie nyèè kpaá kè tidaatì fñimmù benni terii tuakéní kékéété ke díítí.

¹⁹ Kè kè yiè nwëte ke dó ké kè donté wèe yietí ikuó niùtì kékéété ìì díítí kénóó nkë i mmànnè bë bo totémè ò yietí i yecúò yènùmmù kó dìmåà ké kè tiekë.

²⁰ Kòò me nyí kè donté o mómmuɔ nkòò kè fiténè otòù məù dë dëèmu. Ò ténkë báá na ké kè donté. ²¹ Kè tidaatì fñimmù benni me ntùòkë, wèè me nkè donté wèè kè yóu, kè naá n kòkë nkë. Ikuó niùbè bëè kè tiekë. Bë kè nni mpãmu.

²² Kòò məù m pã ketenkè ò donté kë, kè dë í tú o yembè kòkë, ²³ ikuó niùtìi wénté yebie nyèè kpaá kè tidaatì fñimmù bennii tuakéní kékéété ke díítí wèè kè nni mpã ñkòò yietí ke díítí dë yiè, i tu n kpeyi nyi. ²⁴ Kè tidaatì fñimmù benni tûòkë wèè do kè te nè dimònnì wèè wëte ké kè còuté, o yembè kòkë nkë.

²⁵ Bë níí yóó tünne idíítí ìì kékéété metäummè tou kpéi i kó kukperíkù nku, kékéété dë kó idíítí. Dë kó idíítí kó fesámpófè cëékù bo kàdámmù tøpíítë nte.

Yepärè yebotí yebotí

²⁶ Óməù bá m pã o ñfè peitë fè meketimè kè fè tu fedaaafè, fè die nkë nfe nfë. Kòò nààfè nfë yoo o pièfè yoo o buötë. ²⁷ Kòò məù m pã feñfè bë í n feu fè, bë bo na kewëte kë fè donté kékietí fe díítí kénóó nkë dë mmànnè bë bo totémè o yietí i yecúò yènùmmù

kó dìmáà. Kè fè yiè mε nyí dó kewëte ké fè donté bëe fè fité fè díítí.

²⁸ Kòò mòù m pã dèmarè ke tú, ò dè nni mpamu sâà, bë báá na kewëte ké dè donté yoo bëe dè fité. Kòò nìti nwe yoo feòfè yoo o yembè o yóunè këè tenkè, bë m pãä ndèè kó dimàà mëbotí dè tu n kpere nde.

²⁹ Kòò nìti nwe bë m pãmè bë báá na kewëte kóò donté, bëe ò kùo.

Ti bo n duòmmè Kuyie nti moké de kó dimàà kó depúndè

³⁰ Kè di dèite di paa nkó tidiitì nè di tebiiti dí dè berí kedeite dèè tu depúndè, dè tu n kpere nde. ³¹ Kòò mòù dó kewëte kédonté o kó depííndè kó dèmarè wèè yietí kénóó nkè dè mmànnè bë bo totémè ò yietí ì yecúò yènùmmù kó dìmáà. ³² Dèè kó dimàà tu iwūñ, inààke nè ipe nè sibøó, fèè ñfè níí tú fepíínfè fè tu nkøfe nfè. ³³ Dí níí báá fè cèètènè fesààfè yoo fesïnfè. Kòò mòù fè cèètè, fènfè nè ò cèètènè fè idé ì naá n kpøyi nyi, bë me mbáá na kewëte ké ì donté.

³⁴ Ti Yiè nKuyie ndo duó nyìì kuó nyi Møyiisi Sinaii tärì ũnkè Isidayeeribè kpéí.

Bibiri Kuyie Nnáàñtì Pátíri
The Holy Bible in the Ditammari language of Benin
copyright © 2001 SIM International

Language: Ditammari

Translation by: SIM

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2022-05-31

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 1 Jun 2022

5e2d0f12-f1d8-567b-bf98-cf1de4599d16